

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

3104034

Vol. 3.

చెన్నపట్టణము 1922 ఏప్రిల్ 20 సోమవారము

No. 256

పంపుటము. ౮

దుర్ఘతినామధంవత్సరము, చూఱమాసబహుళనవమి.

సంచిక. ౨౫౮

చదివినాడు!

మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథము నేల కొనలేదు?

1. లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలుచే గలిగిన గుణములు వాచును సావధానము వచ్చు రోగులకు అతిశయింపకముగ నున్నది. కె. కె. విశ్వానాథ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్కనబాదువిధి రంగూను, బర్మా.
2. మీరు వాస్తవ్యులలో ప్రచురించినట్టి గుణము లన్నియు మీ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలయందు గల దని తెలుపుటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాను. 25 బుడ్లను పంపకలెను.

ఎస్. జి. బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యర్ సన్నిధిని, సిలిమాలిమ్ తులజాపురిజిల్లా

3. మీలోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు పసిబిడ్డలకు గలుగు సకలవిధ రోగములను పూర్తిగా వాచుచేయును. ఇది పసిబిడ్డలపాలిటికి గొప్పవక్రప్రసాదము. అయ్యగారి వెంకటరామయ్యర్ క్లబ్బు, తాలూకాఅక్కిసు అనకాపల్లిపోస్టు, 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1 కి ధర రూ 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

సారస్వతానవము శ్రీ పురుషులకు శ్రేష్ఠమైన టూనిక్, 20 దినముల బోషధముగల బుడ్డి 1 కి రూ 1-0-0. ముఖ్యగమనింపు:—చూకాతాచానుల సౌకర్యార్థమై వాచుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 831 కెంబుకెట్టిసిధిలో మా ప్రాచీని తెరచియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొసగ కోరెదము. వి. పి ఆర్డలు మద్రాసు ప్రాచీనియండి పంపబడవు.

(594) సాశ్వపు వెంకటాచల పండితులు శ్రీశీతారావున వైద్యశాల మొసూరు.

మంచితరుణము! ఆంధ్రపత్రిక త్వరపడుదు!!

డా. గాది సంచికలు

1910-1920, (1913 మినహా)

పది సంచికలు నెట్లుగా కూర్చబడినవి.

అనలుధర 20 రూ.

అమ్మడుధర 5 రూ.

డా. ప్యాకింగు చాక్లి - నహా రూ. 5-4-0 మణియార్ద్ర ద్వారా పంపియెడల, తెల్వేపార్వలుగా పంపబడును లేకున్న తపాలుజాబ్బి నుమారు 4-రూపాయలగును.

కొలది నెట్లు మాత్రమున్నవి. తిరిగి అచ్చుపడనేరవు.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము

అచ్చునున్నది.

ఆంధ్ర శ్రీమద్రామాయణము

అచ్చునున్నది.

హాస్యనాటకము. స్కాందపురాణములో నొక భాగము. ఇందు మధుర మీనాక్షి సోనము దశశ్లోకాల లీలలు దెబ్బరియొకటి విచిత్రములగు వర్ణింపబడి యున్నది.

పద్యములు మూడు వేల వెల 0-12-0 అణాలు.

ఆంధ్రలోని హాస్యానమ. ఇందు లలితభండారగుని జంతులు మొదలగు 15 భాగములు లున్నవి.

మంచి కైంపు వెల రూ 1-8-0.

విచిత్ర సామ్రాజ్యము సలక్షణనాటకము. వెల 0-12-0 అణాలు.

శ్రీరామవనవాసము. లక్షణమున నాటకము. అచ్చునున్నది. వెల 0-12-0 అణాలు.

జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, రెనుగు పండితుడు, మైసూరు. కడప.

త్వరపడు! హాతకరత్నము ప్రతులు తప్పక!!

అశ్వమేధము, భట్టిసేదీ కళ ముఖ్యమైనది. తానూ ముఖ్యమైనది. ఫలితములను శ్యాశక్తును కేసింగుతో పద్య గుర్తును సంకల్పములైనను బోధింపును నహాయము అక్కరలేకయే తియిరిట తానూ వ్రాసికొనవలెను. భవము, సంతానము మున్నగు వ్యాకరణములతో మీమీ వాతకములను మీరే ప్రావీణ్యమును. ఇది యింటిలోనే ఉన్నప్పుడు. దీనిని రూ 2 మాత్రము.

గ్రేట్ యిండియన్ బోర్డు మొదలు. (8291)

ఇది ఇంపీరియల్ బుక్స్ వరుసను

హిందూదేశమునందు శ్రేష్ఠమైనట్టియు, మిక్కిలి పెద్ద దైనట్టియు బొత్తుల కర్మాగారము. రూ. 2-8-0 లు ధర గల సమూహ పుస్తకమునకును, నిబంధనలకును ఈ దినము చిరు నామాకు వ్రాసుకోవలెను. [8386]

Ashude & Co Ltd
8, Old Court House Cornre, Calcutta

రాజకీయ గ్రంథములు

1. మద్యపానము (ప్రతాపరెడ్డి) 0 10 0
2. తిలక్ గారి సంచూర్ణ శాస్త్రాధ్యయములు 2 4 0
3. గాంధీమహాత్ముని సంచూర్ణ జీవితము 1 8 0
4. స్వతంత్రతేజననా 0 8 0
5. ఆంధ్రమాణి (రాజకీయ నా. కము) 1 0 0
6. స్వరాజ్యధ్వజము నాటకం 0 12 0
7. స్వరాజ్యధ్వజము (నాటకము) 0 8 0
8. గాంధీమహాత్మయము (నాటకం) 0 8 0
9. గాంధీవిజయము నాటకం 0 12 0
10. కలియుగక్షయము నాటకం 0 10 0
11. స్వరాజ్యధ్వజము , 0 8 0
12. గాంధీగారి మౌందనస్వరాజ్యము 0 8 0
13. గాంధీగారి ఉపదేశములు 0 12 0
14. గాంధీగారి ఉరోగ్యదర్శిని 0 8 0
15. భారతీయతంత్రము (ఆంధ్రమాణి) 0 6 0
16. తిలక్ శతకము 0 4 0
17. స్వాతంత్ర్య సంగీతము 0 6 0
18. భారతీయతంత్రముల చరిత్ర 0 8 0

ఆంధ్రదేశమున ప్రచురించిన రాజకీయ గ్రంథము లన్నియు మా వద్ద వ్రాసుకును. (3103) ఉపేంద్రనమరజాలయము, 11, వారాయణ మండలిపేట, చకరాము.

ముఖ్య గమనింపు.

యోగ్యతాపత్రములు 2042

(1) నేను నేనుగల సంబంధమైన వ్యాధిచే 7 సంవత్సరములనుండి బాధపడుచుంటిని. తెనాలెన్ సిటీ, దుర్గా మెడికల్ హాల్ వైద్యశాల ఆఫీస్ డాక్టర్ బోషధమును నేనింబి తిరునాళి స్వప్రయోగము.

ఉజ్జయిని 23-9-18. ఎల్. సి. కపూర్, కేట్ ప్రాఫెసర్.

నూనెయంత్రములను కొనుటకు

ఇది మీకు తగిన సమాచారము

వి. పేటెంటు వర్జికల్ గ్రూప్ ఆయిల్ ఎంజనులు

(సిస్టము బాచ్ 5-హూబర్)

5, 10, 12, 16, 20, 25, 30, 40, 50 గుట్టుములబలముగలవి.

ధరలు 10 ఇ. హెచ్. పి. 1-కి ధర రూ 1575

" 16 " " 2175

" 25 " " 3255

(సి. వి. ఎఫ్. మద్రాసు యిందులో చేరియున్నవి.)

యితర యంత్రములకు వ్రాసిన ధరలు తెలుపబడును మావద్ద ప్రాకులేదు. ఆర్డరు యిచ్చిన తెప్పించి యివ్వబడును. నిబంధనలు, వివరములు తెలుపునట్టి పుస్తకమునకు వ్రాయును.

Wile & Klein, Mount Road, Madras

3385

జాబులు

పంచమవిద్యార్థులకు వేతనము:

హిందీ, శతపథిని నేర్చుకొన గోరు పంచమవిద్యార్థులకు ఇచ్చుటకు గాను 8 ఎనిమిదివిద్యార్థి వేతనములు కలవు. విద్యార్థి వేతనము పొందగోరు విద్యార్థులు కనీసము పదునారు వత్సరముల వయస్సుగలవారయి ఇండియన్ తెలుగులో కనీసము నాలువ తరగతి వారి కున్నంత జ్ఞానమును నుండవలెను. విద్యార్థులు మంచిపాఠశాలలో కలవారిని యోగ్యతాపత్రములతో దరఖాస్తులను ఈనెల 25 వ, తేదీలోగా ఈక్రిందివారికి పంపవలయును. విద్యార్థులు హిందీ యాభ్యాసముకు పదవీకి తక్కిన వేతనమును దురు. మతీయ నేతపాఠశాలలో నేర్చుకొనవలయును. మంజూరయిన దరఖాస్తుదారు మాన్యునెల 1 వ తేదీలోగా వచ్చి పాఠశాలలో చేరవలయును.

ఆంగలూరు } దు. రా. చం. చౌదరి.
16-2-1922 } జాతీయ పరిశ్రమాలయం

హిందీ ప్రచారాశ్రమము.

హిందీ ప్రచారాశ్రమమునందు నేటి వ ఆరు శతక కాఖ (అనగా హిందీ యాభ్యాసములనుగా తయారుజేయు కాఖ) నుంచి నలుబదిమంది చేర్చుకొనబడిరి. ఈ నలుబది మంది గాక మతీ యాభ్యాసమునందు జేర్చుకొనుటకు నిర్దేశించబడినది. ముందు జేర్చుకొనబోవువారిలో శ్రీలక్ష్మి పంచమలకు 10 స్థలములు ప్రత్యేకముగా నుండునని. తక్కిన పదిస్థలములకు జాతీయతభేదములు లేక ఎవరైనను రావచ్చును. ఆశ్రమము నందలి వసతిగృహమునం నెప్పటికి 12 గురు విద్యార్థులు కలరు ఇంకను పదిమందికి స్థానముకలదు. విద్యార్థులు ఈనెల 25 తేదీలోగా దరఖాస్తు చేసి మాన్యునెల 1 వ తేదీలోగా వచ్చి చేరవచ్చును. శతపథిగోరువారుకూడ ఈ నెలఖరులోగా జేరవచ్చును.

ఆంగలూరు, } దు. రా. చం. చౌదరి,
16-2-1922. } హిందీ పరిశ్రమాలయం

తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు

నెల్లూరుజిల్లా తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలనుగూర్చి, కాంగ్రెస్ వారి అభిప్రాయమును తెలుపమని అనేకప్రాంతములనుండి జాబులు వచ్చుచున్నవి. ఆంధ్రరాష్ట్ర కార్యనిర్వాహకసభాసభ సంఘమువారు చేసిన (6) నంబరు తీర్మానమే ప్రత్యక్షతరము. ఆ తీర్మాన మిట్లున్నది. "రాబోవు, తాలూకాబోర్డు, జిల్లాబోర్డు, మునిసిపాలిటీ యూనియన్ ఎన్నికలయందు, అసహాయదారుల నే ఎన్నుకొనవలసినదిగా ఈ కమిటీవారు జనలను హెచ్చరించుచున్నారు." ఈతీర్మానము ననుసరించి నెల్లూరుజిల్లావారి ననుచుకొనవలెను. అభ్యర్థులలో, పూర్తిఅసహాయదారులు లేకున్న నెల్లూరుకొందరువ్రాయుచున్నారు. అట్టిస్థితియందు ఉండు వారిలో, ఖద్దరవస్త్రధారణము చేయుచు, నిరంజనము యథా శక్తి గాంధీవహిత్యము నుద్యమమునకు తోడుపడువారల నెన్నుకొనవచ్చును. అట్టివారును లేనియెడల, ఎన్నుకొనకయందుట సమంజసము. కాంగ్రెసుసంఘములందు సభ్యులునుగా నుండు గ్రామస్థుల కందరికిని, కాంగ్రెసు అభిప్రాయముల ప్రకారము నడచుకొనుట ముఖ్యకర్తవ్యము.

కొ. పార్థసారథిఅయ్యంగారు,
జిల్లాసంఘకార్యదర్శి.

దివితాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

15-2-1922 తేదీని నెల్లూరు గ్రామములలో సమావేశమైన దివితాలూకా, కాంగ్రెసు సంఘములలో చేయబడిన తీర్మానములు.

గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులనుండి కనూలు చేయబడిన చందా మొత్తములో, జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమునకు పంపుచుండెడితరుననే, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమునకున్న నాల్గవ మంతుసామ్య పంపవలసినదిగా యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

2. తాలూకా, కాంగ్రెసు సంఘము చేరువిధముగ తీర్మానించువరకు దేవరకొటపరగజాలలో వనూలుచేసెడి తిలకు స్వరాజ్యనిధి మొత్తమును గొట్టెపాటి బ్రహ్మయ్యగారికిని, దివికనులో వనూలు చేసెడి మొత్తమును వేమూరి సుబ్రహ్మణ్యగారికిని యిచ్చి సరియైన రసీదులు పుచ్చుకొనవలసినదిగా తీర్మానించడమయినది.

అన్నిగ్రామములలోను కాంగ్రెసు సంఘములను నెలకొల్పి సంఘము లున్నచోట కొత్తచందాలు కనూలు చేసి వారివారి కార్యనిర్వాహకులను అధ్యక్షకార్యదర్శులను తాలూకాసంఘమునకు తమప్రతినిధిని ఎన్నుకొని మాన్యు 1 తేదీలోగా తాలూకా సంఘకార్యస్థానమునకు తెలుపవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

గ్రామకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శులు, వారుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు పంపు రిపోర్టునకు నకలు నొకగానిని తాలూకా సంఘకార్యస్థానమునకు పంపుచుండవలెనని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

గొట్టెపాటి బ్రహ్మయ్య,
ఘంటకాల — కార్యదర్శి.

చీరాల వలస పేటలో 70 ఇండ్లు
పరశురాముప్రీతియగుట.

చీరాల మునిసిపాలిటీ బాధను తొలగించుకొనగలందులకు తమ యిండ్లను సహితుము వదలి ఉండువెలుపల పాకలు చేసికొని కాపురము చేయవలసినవారిలో నిరూపేద లగు గొల్లలు దెస్తవారు వగయిరాల పాకలు 11-2-22 తేదీ వగలు 10 గంటలకు మాత్రముగా నొకయిల్లు ముట్టుకొని యావత్తు యిండ్లు అందులూనేయుండే కొంత ఆస్తి పరశురాము ప్రీతి అయినది. వెంటనే గ్రామములోని ఉదారగుణులు చందాలు చేసికొని కొంతసామ్య వనూలుచేసి వారికి భోజన వసతులు యేర్పాటుచేసినారు. 12-2-22 తేదీన శ్రీయంత టంగుటూరు ప్రకాశం పంతులుగారు మాగ్రామము దయచేసి కాలిన పాకలు దర్శించినారు. తిరిగి పాకలు వేయించగలందులకు మాగ్రామములోని ధనికులు కొందరు చందాలు చేసినారు. శ్రీ ప్రకాశం పంతులుగారు చీరాల పాకల సహాయార్థము రు 100 లు విరాళము యిస్తూ తమ శక్తివంచన లేకుండా యింకా కొందరిచేత యిప్పించెదమని వాగ్దానము చేసినారు. తిరిగి పాకలు వేసికొనుటకు మూడు 1500 లు కావలసియున్నది. పాకలు కాలిన వెంటనే కొందరు నిలుచుటకు నీడ లేని కారణమువల్ల సమీపములో ఉన్న తమ గ్రామములోని స్వంతగృహములలో ప్రవేశించగా యీసంఘమునొనివారి ఇండ్ల వద్దకు మునిసిల్ చైర్ మెన్ గారు మేజిస్ట్రేటువారు, పోలీసు వారు వెళ్లి విూరు తిరిగి పాకలు వేసికొనవలసిన అవసరములేదు. ఇక్కడనే వుండవలసినది. మీ ఆస్తిని మేము కాపాడెదము. విూరు యియ్యవలసినయింటిపన్ను రు 1-0-0కి లోపు పన్ను తీసి వేస్తాము. నెచ్చుపన్నులు పున్నవారివద్ద అందరు గ్రామము లోనికి వచ్చేవరకు వనూలుచేయము. అనే మొదలయిన సంగతులు వారిశక్తివంచన లేకుండా భోధించినారు. కాని యీ ఆసామీలుమాత్రం పాకలు వేసికొనుటకు బహుత్వరిత ప్రయత్నియముల చేస్తూ పనులు చేసికొంటూ వున్నారు. ద్రవ్య లోపము వల్ల అలస్యము జరుగవచ్చును గాని వుద్దేశ్యములతో యే విధమైన భేదాభిప్రాయములు లేవు. ఎదిరికత్తులు మాత్రం. వీరు గ్రామములోనికి వచ్చినారు. ఇంకా కొందరు వీరినిచూచి వచ్చెదరు. మన కార్యము గట్టెకున్నది ఆభిప్రాయములు పడుతూ వారివై అభిధార్మకు రిపోర్టులు పంపిణీలుగా తెలియచున్నది గాని యీప్రకారం యెప్పటికి జరుగలేదు. శ్రీయంత చోరగూడి వెంకటాద్రి పంతులుగారు (బాపట్ల) డి. రా. వెంకటేశ్వర్లుగారు చీరాల కాంగ్రెసు ప్రసిడెంటు, శ్రీభాగ్యం సుబ్రహ్మణ్యగారు గ్రామకమిడి ప్రసిడెంటు, వీరికి 144 క్లక్ నోటీసులు అనగా యిండ్లు కాలిన వారిని గ్రామములోనికి వెళ్ళవద్దని చెప్పట ఆస్తిని తీసికొని వెళ్ళకుండా అభ్యంతరపెట్టుట వగయిరా పనులు చేయకుండా వుండగలందులకు యిచ్చియున్నారు. గవ్న మెంటువారి చర్య యీప్రకారముగా నున్నది. మాగ్రామప్రజలు మాత్రం మునిసిపాలిటీ తీసివేసవరకు గ్రామములోనికి రాకుండా వుండవలెననే దీక్షతో నున్నారు. ఉదారగుణులుగల చేతయి లందరు తగిన ద్రవ్యసహాయము చేయప్రార్థితులు.

చీరాల రంగయ్య.

(3081) "కత్తికట్టలు"

వెదకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గలవి. సొగసైనవి.
1-కి రూ 4-8-0.

దశమ కొనువారికి 1టి ఉచితము పోస్టేజీఖర్చులేక.
వలయువారు అర్జునుతో ఒకరూపాయి
అదాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అందు కో
కట్టు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.
వెదకత్తరం, (గోదావరిజిల్లా)
టెలిగ్రాఫిక్ ఆదేశము: "ఇంద్రప్రస్థ" వెదకత్తరం.

బందరు తిలకు ద్వారము

బందరులో లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకుగారిని నిత్యము స్మరించుటకు పట్టణ నుద్యభాగమున విశ్రాంతిగల చౌకులో ద్వారము ఒకటి నిర్మించుటకు పురపాలక సంఘము వారి వుత్తరవు పొంది 1921 సం॥ ఫిబ్రవరి మాసమునరకు అనుకొరకు ప్రయత్నించి యీ దిగువ విధముగ వాగ్దానము లున్ను, డబ్బు కనూలున్ను, చేసి 1921 సం॥ మార్చి నెలఖరున జాతీయ మహాసభ పురసంఘమువారు కోటిరూప్యములు తిలకు స్వరాజ్యనిధికి సమకూర్చు తీర్మానించినందున, కొందరి పెద్దల యనుమతిని ద్వారముకొరకు ప్రయత్నమును తాత్కాలికముగ నిలిపి వేయడమయినది. ఇందుకు విరాళ మొసంగినవారు:

- (1) కురగా నరసింహరావు పంతులుగారు నాటక ప్రదర్శన విరాళము ప్రియించినట్టికెట్లకు వనూలుఅయిన రొక్కల రు 125-0-0 లకు నాటకమునకు అయినఖర్చు రు 86-4-0 పోగా, 88-12-0.
- (2) కాజ కామేశ్వరరావు పంతులుగారు 1-0-0
- (3) సరసాను మోదినీ సంఘమువారు నాటకము ప్రదర్శించినందున వచ్చిన ఆదాయము రు 85-0-0 లో నాటక ఖర్చు రు 83-9-0 పోగా 1-7-0 సదరునాటకములు ప్రదర్శనకు బుట్టుముట్టు నాటకశాలను గొడుగుపెట్ట నాటకశాలను వుచి కిముగ నొసంగిరి.
- (4) మహాశక్తయమునకు సముద్రమువద్దకు వచ్చిన యాత్రా పరులకల్ల బందరులో రు 21-2-9, హంపలపిలివద్ద ముట్టిలమ్మే నారాయణగారిచే వనూలు 11-8-0. మొ॥ 82-10-9 కి భజన వస్త్రరాఖర్చు 8-4-0 పోగ నిలువ 26-6-9. మొత్తం 117-9-9.

దరిమిలా యిందుల ధనార్జనకుగాను అవుతార పరివర్తన మను తిలకు నాటకమును సంచారమున తీసికొని వెళ్ళగా ను మారు రు 200-0-0 లు నష్టము వచ్చినది. ఆ నష్టమును నా స్వంతమున భరించినను నిలువ డబ్బు రు 117-9-9 లు మాత్రమేను అంతవరకు కొందరి పెద్దలవద్దను వెళ్ళగా చేసిన వాగ్దానములు:—

కిలం జగన్నాధరావునాయుడుగారు రు 50-0-0, పురాణం నూరికాశ్రీగారు 50-0-0, చిట్టూరి వేంకటనరసింహ్యం పంతులుగారు 50-0-0, కొండేపల్లి శ్రీకామయ్యగారు 50-0-0, సయయంతుల రామబ్రహ్మంగారు 15-0-0, ఒక అభిమాని గారు 5-0-0. వనూలు చేయలేదు.

వడ్డమాడి వరదరాజులనాయుడుగారు, కెడేలి హను మంతరావు పంతులుగారు విన్నకోట వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం నాయుడుగారు యింకా కొందరుపెద్దలు విరాళ మొసంగుటకు వాగ్దానముచేసిరి. మొత్తము తెలుపలేదు.

ఇండియన్ డ్రమెటిక్ కంపెనీవారు మత్స్యపుర జేతయ సమాజమువారు బాల భరతసంఘమువారు ఒక నాటకప్రదర్శనము నొసంగ వాగ్దానమొసంగిరి. యింకా మాడదగినవారు చాలమంది వున్నారు.

ఁందు తాలూకు సామ్యునుగురించియు ద్వారనిర్మాణ ఆలస్యమునుగురించియు కలిగిన కలవరమును మాని "సదరుద్వారమునకు చేపూర్చవలసిన ధనమునకు కిరత పరికరములకు, సదరుద్వారము యానంవత్సరము ఆగష్టు నెలఖరులోగా పూర్తి చేయుటకు శక్తివంచనలేని ప్రయత్నమును చేయబూనిన, నా కన్ను, సంఘమువారికిన్ని," తగువిధముగ తోడ్పాటుసంగుటకు పురజనులను తదితర అభిమానులను ప్రార్థించుచున్నాను. మతీయము,

ఈద్వారము పూర్తి కాగానే మిగత మూడుకోడలయి పులను లోకమాన్యని సంకల్పసిద్ధికి సత్కారగ్రహారము బూని ప్రపంచమున మహాత్మ్యులరుదాంతు లయినవారిని నిత్యము స్మరించుటకు గాంధీద్వారము ఒకటి; హిందూమహాత్మ్యుత్తయసఖ్యతకు కారకులయి మహాత్మ్యుని ఆజ్ఞానుసరణి కారయతులయిన వారిని నిత్యము స్మరించుచుండుటకు ఆనీశ్వరద్వారము ఒకటి; ఆంధ్ర జాతీయవిద్యకు స్వార్థత్యాగము కనుపరచి, జాతీయ కళాశాలకు జీవితమును అర్పించి కీర్తికేళులయినవారిని నిత్యము స్మరించుటకు హనుమద్వారము ఒకటి; నిర్మించి శ్రీస్వాతంత్ర్యముకొరకు, శతస్వాతంత్ర్యముకొరకు యితరజేతములలో సంచారముచేసి, శ్రీలను రాజకీయవ్యవహారములకు ప్రోత్సాహపరచిన శ్రీమతిసోనోబిసాయుడుగారిని స్మరించు విజయస్తంభమును చౌకునుద్యభాగమున నెలకొల్పి ఈమధినిబందరులోని విశ్రాంతి చౌకు ఆంధ్రజేతమున జాతీయ మహాత్మ్యముగ చేయవలెననే నాసంకల్పము. తమ అందరికీనే భావించి నెరవేర్చుటకు తోడ్పాటుసంగ ఆంధ్రజేతయలందరిని ప్రార్థించుచున్నాను.

కోపల్లె చినకృష్ణారావు.

వాతావరణ నిర్ణయ

1922 సం. జనవరి నెల 20-వ తేది సోమవారము

Table with 6 columns: Location (జిల్లా ముఖ్య నగరములు), Max Temp (అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత), Min Temp (అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత), Rainfall (వర్షపాతము), and other weather-related data.

సర్కారు:- మేఘములు లేవు. వాయువు శుభ్రము. తక్కువగా ఉన్నది. పొడి ముష్ణము చాల ప్రచలనమునందు ఉంది. అధికముగ నుండెను.

చారిత్రాత్మక

దేవదాసు గాంధీ గోక్షణపురమునుండి ఫిబ్రవరి 17 వ తేదినాడు వత్రికల క్రిందికి తిరిగివచ్చి పంపిరి. ఫిబ్రవరి 9 వ తేది శుక్రవారమునాడు ముఖ్యవిషయము లను గూర్చి ఆసాసీయియే పెను ప్రత్యేక విలేఖనము ద్వారా మాలనా అడుగుపెట్టినది. ఇంకొకటి మాలనా గారు వానిని ప్రకటించక దాచియుంచెను. ఇందులకు మాలనా గారు మిక్కిలి చింతిల్లుచున్నారు. ముఖ్య విషయములను దాచి పెట్టి పంపాబు దురంగములను నుజువలన దని నేను (దేవ దాసు గాంధీ) నాతనికి వ్రాయుచు నను నొకకవంతిని మాత్రము వెంటనే ప్రకటించుట విచిత్రముగ నున్నది. తన సందే శము తేఖకునికి రుద్రపంచన ప్రకటించి యుండ లేదని మాలనా సాహెబు తలంచుచున్నాడు.

ధానాన్యవహారములు:- బీహారు, బరిస్సా ప్రభు త్వమువారు ప్రకటించిన యొకరించి ప్రకటనము ప్రచురణ సం ఘాధికారికి చేరినది:- గాంధీ గారు బార్దోలినుండి ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీన గావించిన ప్రకటనములో ప్రభుత్వమువారు జేయు న్యాయవిరుద్ధ నిర్ణయములని కొన్ని సంతులు వెలుపబడినవి. అందువలన నా త్వక రాజనోల్లంఘనముకు దంగవచ్చునని ఆయన ముద్దేశమై యుండవచ్చును. అదెరిపిన నిర్ణయవిషయములలో యొకరించి దొకటి:- "ఒక యుద్ధానికి తన బృందములో యెవరి యుత్తరువు లేకుండ గ్రామములను లూటీశేసి నటుల వీసారు ప్రభుత్వమువారి పొప్పుకొనిరి." ఇది ధానాతానాకు సంబంధించినదియే గావలయును. దీనినిబట్టి లూటీ, పోలీసు అధికారి ఉత్తరువులక్రింద జరిగినవియు, దీనిని బీహారు ప్రభుత్వమువారి రంగీకరించి రనియు దెలియుచున్నది గాంధీగారు దెబ్బపడి శాసన సభలో ఫిఫ్త సెక్షన్ గావించిన యుదంతముకు సంబంధించినది యొకరించి విషయము.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాంభణము

ధిల్లీలో అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సమావేశము-సభ్యులకు బసలు భోజనసదుపాయము

శ్రద్ధానందస్వామి కొన్ని సవరణల నుపపాదించ గోరుట

పంజాబులో రైజాదా హంసరాజుగారి కేసు విచారణ-బెంగళూరులో కాంగ్రెసునాయకులకు

వాగ్దానము నోటీసులు-అమృతసరువద్ద జరయిమంగళము 16 గురిని పట్టుకొనుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గోదావరిజిల్లా పట్టిసంలో శివరాత్రి మహోత్సవము - కాంగ్రెసు వలంటీరుల సంఘము - తగిన ఏర్పాటులు జరుగుట

బొంబాయి

అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసమావేశము సభ్యులకు బసలు భోజనసదుపాయము

ధిల్లీలో యానెల 24 వ తేదీని జరుగు స్థాయిసంఘసమావేశమునకు వెళ్లగోరు హిందూమతానుభవీయులకు కడప బసలనిమిత్తము కెండు ధర్మశాలలను ఒకయింటిని ఏర్పాటు చేసితిమి. వ్యయములను సభ్యులు భరించుపద్ధతిని భోజనముగూడ పెట్టుట కేర్పాటులు జరిగినవి. ఉత్తరములను వ్రాయగోరు వారు హాకీం అబ్దుల్లానుగారికి గాని డాక్టరు అన్నాగారికి గాని లేఖలను వ్రాయప్రార్థితు లని కాంగ్రెసు కార్యదర్శి ప్రకటించెను.

శ్రద్ధానందస్వామి లేఖ

సమస్తి కాసనోల్లంఘనమును మానివేయవలెను. నిర్మాతలకు మగు విధానము నంతను ఆపివేయవలెను. కాంగ్రెసు సభ్యులు కాసన సభలకు అధ్యక్షులుగా నిలువవలెను. అను సవరణలను నేను స్థాయి సంఘసభయందుపాదించెద నని శ్రద్ధానందస్వామి హరిద్వారములోని గురుకులమునండి కాంగ్రెసు కార్యదర్శి పటేలుగారికి వ్రాసెను.

పంజాబు

రైజాదాహంసరాజుగారి కేసులు

బాంబేలో హంసరాజు (జలందరు అసహాయాద్యమనాయకుడు) గారిపై కేసులలో 17 వ తేదీని జలందరులో 145 శకను కేసులో హంసరాజుగారు నిర్దోషియైనది. 107 శకను కేసు 24 వ తేదీని విచారణ జరుగును.

బరియమంగళమున 16 గురిని పట్టుకొనుట

అమృతసరుజిల్లాలోని జరియమంగళమున 16గురు అకాశిజతాపాద మతసభ యను మిమమిద రాజకీయసభ నచట జరిగిరి. రాజకీయ విషయములను గూర్చి యుపన్యసించిరి. సభకు వచ్చివారిని బలవంతపెట్టి వారికలపాగాలకు నల్లరంగు పూసిరి. అని 15 వ తేదీ మధ్యాహ్నము అమృతసరు డిప్టీకమిషనరు పైనికులలో గూడ జరియమంగళుకు పోయి వారినిందరిని అరెస్టుచేసి అమృతసరుకు తీసుకొనివచ్చెను. వారిపైని క్రొత్త నిర్బంధకాసనముల క్రింద కేసు చేజుబును.

మైసూరు

బెంగళూరులో కాంగ్రెసు.

హయకులకు వాగ్దానము ఎన్. ఎన్. పెట్లరు మండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు), ఎన్. ఎ. ఎ. రాజ్య (కార్యదర్శి) భీమారావు, శ్రీనివాసరావు (భీమారావు కర్నాటక కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు)- ఎన్. శర్మకరు ఎన్. ఆర్. శ్రీనివాస రావుమను, రామలాతివారి, భీమారావు కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులుగారు యానెల 18 వ తేదీ మొదలు 2 నెలలవరకు ఉపన్యసించుగూడదు. బహిరంగ సభలలో పని చేయగూడదని 144 క్రింద బెంగళూరులో నోటీసులు పంప బడెను.

(అసోసియేటెడు ప్రెసు)

బెంగళూరులో టెన్సురుగారి కభినందన సభలు. - వీరు బెంగళూరునుండి వెళ్లిపోనుండుటచే చాల నిగ్గుననసభలు జరిగినవి. 18 వ తేదీ యువయమున కంట్రీ మెంటు మ్యూసి పలు కమీషనరు ప్రత్యేకసభను గావించెను. ఆసభలో మా మూలచర్య పూర్తియైన పిమ్మట ౧౮ 4½ ఏండ్లనుండియు టెన్సురుగారు చేసిన సేవకు గూర్చి ప్రశంసించుచు మధ్య నారాయణరావుగారు (వై సుప్రెసిడెంటు) ఉపన్యసించెను.

సంయుక్తరాష్ట్రములలో స్టాంపుపన్ను హెచ్చించుట: - దీనినిగూర్చి కాసనసభలో చర్చ జరుగును.

ఒక ధనికుడు లంచ మియ్యనచ్చించుచుకు కేసు

పూనాప్రాంతమున థానాలో ద్వాదశదాసు గోకర్ణక దాసు పరమానందదాసుగారి భూములను దొరకనమువారు కొన దలచి మిరాన్సుగారు అను సర్వేయగను భూములను పరిశీలించుటకు పంపిరి. అక్టోబరునెల 8 వ తేదీ యువయమున పరమానందదాసుగారు తేమాకునీకుత్రాగి వెండిగిన్నెల పెట్టుకొనికొని సర్వేయరు బసకు వెళ్లగా సర్వేయరు దాసుగారిని వెవలి పొమ్మని కంట్రీ మెంటు మేజిస్ట్రేటు బోర్డులో కేసుచేసెను కేసు నిజముగాదని దాసుగారు నడిచిరి.

ఇంగ్లీషుమనుష్రులక ప్రకటించినవార్త ఆసత్యము సంయుక్తరాష్ట్రములలోని ఖేరిలో ఘోరములుజరిగినవి పోస్టాఫీసును తగులబెట్టిరి అని ఇంగ్లీషుమనుష్రులక (కలకత్తా ప్రకటించినవార్త పూర్తిగా నిజముగాదు. కొందరు దొంగలొకచిన్న పోస్టాఫీసులో దూరి కొద్ది గా తగులబెట్టిరి. ఆసహాయ వారులను దీనితో సంబంధ మేమియునులేదు అని ప్రచరణ సంఘమువారు తెలిపిరి.

బొంబాయి హైకోర్టులో బందిపోటు కేసు విచారణ.

హాకీషేరు మహమ్మదును మరి 24 గురు బెంటుచీ పతా నులును ఒకజట్టుగా నేర్పడి బందిపోటులను చేయుచుండెరి. వారు బగ్గీదాలోను గుజరాతులోను థానాలోను బొంబాయి లోను గూడ 61 బందిపోటులను చేసిరి. ఈకేసు ఇదివరకు 49 హిరింగలు జరిగినవి. ముద్దాయిలలో నలుగురికి ద్వీపాంతరవాసమును నలుగురికి చెలి 10 ఏండ్లును 10 మందికి చెలి 7 ఏండ్లును ఒకనికి 5 ఏండ్లును మరియొకనికి 18 నెలలును కఠిన శిక్ష వేయబడెను. నలుగురిని వదిలివేసిరి. ఇంకను కొంతమంది మిద వాత్యలకు బందిపోటులకు కేసులు విచారణలో నున్నవి

తార్వాసీలో అల్లరులు: - బీహారు రాష్ట్రమున పలాము జిల్లాలో మనాటు పోతీసు స్టేషనుకు చేరిన తారావాసీ గ్రామమున 16 వ తేదీని అల్లరులు జరిగెను. పోలీసువారికి రాళ్ల దెబ్బలు తగిలెను. అచటికి పోలీసు సిబ్బందిని పంపిరి.

సయాముకు నల్లమందును పంపుట: - సయాము దొంగతనమువారు కోరుటచే 1-1-23 మొదలు 5 ఏండ్లవరకు నిర్ణయింపబడిన ఏకధాప్రకారము ఇండియానుండి నల్లమందు పంపుటకు యిండియా దొంగతనమువారు రంగీకరించిరి.

జమయితువులారామా సభ

సంయుక్త రాష్ట్రములలోని మహమ్మదీయు లందరును కలసి మతగురువును (అమీరుమారియతు) నియోజించుటకు క్యాన్సరులో ప్రత్యేకసమావేశమును జరుపవలె నని ప్రముఖులును వులేమాలను రాష్ట్రీయ జమయితుసంఘమువారిని కోరిరి.

పట్టిసం మహాశివరాత్రి మహోత్సవం

ఈ నెల 24 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు పట్టిసంలో శివరాత్రి మహోత్సవము జరుగును. వేలకొలది యాద్రతులు వచ్చెదరు. వారికి కార్యధముల సేవచేయుటకు రాజవండ్రి తాలూకా రఘునర పురం ఫిర్కా కాంగ్రెసు సంఘమువారు నిర్ణయించిరి. 400 నంది వలంటీరులకు కఠిన ఏర్పాటులు చే జబడెను. కావున గ్రామకాంగ్రెసుసంఘముల కార్యదర్శులు వలంటీరులలో కఠిన వారిని నిర్ణయించి పంప గలిగి సంతమందిని 23 తేదీరాత్రికే పట్టిసంగ్రామమునకు వలంటీరుల పేరుల పట్టితో గూడ పంప ప్రార్థితులని పోలీసునుండి కార్యదర్శి నేను (20 వ తేదీ) తర్ఫీతివార్త పంపెను.

గంజాం

పర్లాకిమిడి సారావేలంపాటలు. కాంగ్రెసు యుద్ధ్యోగుల రాజీనామాలు. వలంటీరుదళముల తగ్గించుట.

పర్లాకిమిడిలో సారావేలంపాటలు జరిగి నందుకు ప్రజల కధికాగ్రహము కలిగినది. పాటపాడిన జల్లిడిమూది నారాయణ గారిని పాకీవారు, చాకలివారు, బట్టుపనివారు, ఖలాసీలుగూడ జహిమ్మరించిరి. మరాపా నము చేయమని ప్రమాములు చేసిరి. బాతీయ కారితి పైనికడళము వలంటీరులను బాన్దోలీ తీర్మానముల ప్రకారము తగ్గించివేసిరి తిరిగివచ్చాటులు జరుగువరకును కాంగ్రెసు యుద్ధ్యోగులు రాజీనామాలనిచ్చిరి. ప్రజలు చాల కాంతముగ నుత్సాహముతో నున్నా రు. మహమ్మది ఆజ్ఞలకత్యంతశక్తితో విధేయులై యున్నారు.

జై నులు: - విజపూరు శ్వేతాంబరి, దింబరిపక్షముల

జై నుమత్యులు జనవరి 1-వ తేదీని ఒక బహిరంగసభ గావించి అందు, భారతదేశ మందంతటను హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి చేపూర్పుటకై ప్రయత్నములు జరుగుచుండ, ఫలాదీ, అంతరిక్షజీ, మాక్షీజీ, సమేతశిఖరాజీ అను పుణ్యస్థలముల గూర్చిన తగాదాలకు లక్షలకొడి రూప్యముల వెచ్చించుట పాడిగా దనియు, గాంధీ మహాత్ముని కంటివా: ని మధ్యవర్తిగ నియమించి తగాదాలు పరిష్కారము చేసికొనుట భావ్య మని తీర్మానించబడెను.

ఆంధ్ర పత్రిక గవడగొడినచిక

వడమూడవ ఉరొడిసంఘికు న్యూస్ పేపర్ క్రక టింకు యల్పములు జరుగుచున్నవి. ఉదారచిత్తులగు ఆంధ్రమహాజనులు చిత్రపటములను వ్యాసములను ఒంపి ఎక్కువైనలె మూడూద్యమమునకు తోడ్పడ వేనుచున్నాము అసహాయాద్యమమున గృహి చేయుచు శిక్షలకు బాల్పడిన యా ద్రమహాజనుల చిత్రపటములకు ఈ వత్సరపు సంచికయందు ప్రత్యేకముగ నవకాశ మీయించుదును. చిత్రపటములను వ్యాసములు నెంతత్వరలో సందించిన సంతత్వరలో సంతత్వరాది సంచికయును వెలువడును. ఆంధ్రమహాజనులు వెంటనే వ్యాసములకు చిత్రపటములను బంప బ్రార్థితులు.

ఆంధ్రపత్రిక, సంతత్వరాది సంచిక, 6,7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలు

బాలరకు అట్లు పెద్దలకు ఒక విన్నపము: - ఈ మాత్రలు బాలరు అనుభవించు కీడులకు అతి ఉపయోగకరము. మెదడు వృద్ధి పొందును.

వెల డబ్బి 1-కి 1 రూపాయ మాత్రమే.

మా బొవధముల వివరము గు బాలితాలకు దయచేసి

వైద్యశాస్త్రి

మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆతంకనిగ్రహ బొవధాలయము,

(219) 26, బ్రాడ్వే, మదరాసు

సోమవారము

వంశ పారంపర్యపు హక్కులు

తనకాచెలా శైట్టిగారి ప్రసంగముబట్టి, వారి యుద్దేశమును కనుగొనవచ్చును. ఇట్టినిర్బంధచట్టములను కావింపగలిగినందులకు, అధికారులును జస్టిసుపక్షము వారును ఒకరి నొకరు అభినందించుకొనవచ్చును. చేజ్జీన అధికారమును ప్రజలను నిర్బంధించుటకుగాక, వారితోమమను పెంపొందించుట కుపయోగించునపుడే అది సద్వినియోగమగును. పరిపాలనావ్యవహారములందు, రిపనులును, హాండ్లలును లభించుట కష్టముగాని, ఒకపంటికి ఆరువదిపండ్లను నూడబెరి కెడిటడ్వయరులు దొరకుట కష్టముగాదు. ప్రస్తుతసమయమున మద్రాసు శాసనసభవారు నిర్మించిన రెండుచట్టములును ప్రయోజనవిరహితములు. ప్రజలలో నశాంతిని నెక్కుడుగ కలిగించుటకుమాత్ర మివి తోడ్పడవచ్చును. వీని యునిటిని గుర్తింపక, ప్రజలు ధర్మమార్గమునందు చరించుచు పాటుపడిరేని, కామ్యరసిద్ధిని త్వరలో జడయగలను. ప్రస్తుతసంస్కరణములును, అందుక్రింద నేర్పడిన శాసనసభలును, ప్రజలకులాభ మొనర్పవనియు, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి మార్గము జూపవనియు, ఎవరును బోధింపనవసరము లేకుండనే వెల్లడియగుచున్నది.

విలేజ్ సర్వీసు సెన్సు చట్టములు

విలేజ్ సర్వీసు సెన్సు చట్టములు రెండును నిరాకరింపబడుట సంభావ్యముగ నున్నది. కరణముల వేతనముతో బాటు, గ్రామముననుబట్టి జీతములు హెచ్చగుటయు, జమీందారీ గ్రామోద్యోగుల జీతములు హెచ్చగుటయు, ముఖ్యవశ్యకమే. హెచ్చుజేసినప్పటికైనా కరణముల కిచ్చే జీతములు కడుస్వల్పముగ నున్నవి. వంశపారంపర్యపు హక్కులు అంతరించుచున్నవి, మంచివేతనములేనిది ఈపనులయందు జేరుటకు ఎవరికిని ఉత్సాహముండదు. కాని, గ్రామోద్యోగుల వేతనములను హెచ్చుజేయుటకు, రయితుల భారమును ఇంకను వృద్ధిజేయుట మార్గముగా నేరదు. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు తెలిపినట్లు, రయితులకివ్వకే భరించుచున్న ల్యాండు సెన్సు, కోర్టు సెన్సు, లోకలుబోర్డు సెన్సు, ఎక్స్ కేషను సెన్సు మొదలగునవి చాలక, గ్రామోద్యోగులకు భరించుటకు మరియొక సెన్సును భరింపవలయు ననుట మిగుల అసభ్యము. ఏదేశమునందును, భూమిపై నింతబరువు పడుటలేదు. ప్రస్తుత ధనలోపమునకు, ప్రభుత్వవిధానమే కారణము. పెద్ద ఆఫీసుల జీతములను హెచ్చుపక పూర్వమే, చిన్న యుద్యోగులనుగతించి ముందుగ విచారించవలసి యుండెను. ఉన్న కోర్టు సెన్సు జీతములను ముందుగ హెచ్చించి, చిన్న యుద్యోగుల జీతములను హెచ్చించుటకు పట్టులేదనుట, అప్రకృష్టము. వ్యయాలిత్యయమును తగ్గించ ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించి, విశేషపుతగునల కనకాశములేదని పలికిరి. ప్రజలీసంగతిని విశ్వసించజాలరు. చిన్ని యుద్యోగులను కొన్నింటిని తీసికొని ప్రయోజనముండదు. పెద్దయుద్యోగులనుగతించినే, ముందుగ కత్తిరింపు మొదలవలయును. రాజ్యాంగసంస్కరణములు స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యము సెనగక బోయినను వ్యయభారమును విశేషముగ నతిశయింపజేసెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కయవలసిన బరువు, మద్రాసు రాష్ట్రమునకు మిక్కిట మయ్యెను. ఈబరువును నంగీదేశము తాత్కాలికముగ తొలగించుకొనగలిగెను కాని, మద్రాసు రాష్ట్రమునకు తొలగింపలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమరెక్కలపై తా మాధారపడి యుండుటకు మాకుగ రాష్ట్రములనుండి డబ్బును లాగుకొనుట ఏమాత్రము భావ్యముగ లేదు. రాష్ట్రములనుండి ధనమును గ్రహించుచున్నపుడు, వారికిగు నట్టమును భరించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము సంసిద్ధమైయుండవలెను. ఇంతియగాక, వెనుక విలేజ్ సర్వీసు సెన్సు బిల్లులను రద్దుజేసినపుడు, గ్రామోద్యోగులను తాము భరించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారు సమ్మతించియుండిరి. అందుచే వారిపట్ల భారమును భరించుట న్యాయము. ఏపక్షమువారికిని ఇష్టములేని ఈబిల్లుల విషయమై మంత్రులెటుల ప్రవర్తించిరో గ్రహింపవచ్చును. ప్రాప్రముటరీ విలేజ్ సర్వీసుబిల్లును వోలుకుబెట్టినపుడు ఇరువురుమంత్రులు హాజరులేకబోయినందు, ఇరువురు కార్యదర్శులు తటస్థులుగ నుండి రనియు, అందుచే ప్రభుత్వసభ్యులందరును ఈవిషయమై ఏకీభవించినట్లు కనుపించదనియు, రంగనాథం మొదలగువారు పలుకగ, సర్. లమెంజల్ డేవిసు సనుగారు లేచి, ఈబిల్లులను ప్రవేశపెట్టుటకు మంత్రులును కార్యనిర్వాహకసభ్యులును ఏకగ్రీవముగ సంగీకరించినది తెలుపుచు, మొదలియారు గారి యాహ్వానం ఖండించిరి. డేవిసుసనుగారి ప్రతిపాదనముబట్టి రిజర్వుడు శాఖవారికిని ప్రజాయత్తశాఖవారికిని చేకూరిన సభ్యము బలమయినదని గ్రహింపవచ్చును. కాని, ప్రజాభిప్రాయము

నకు వ్యతిరేకముగ బ్రవర్తించి, మంత్రులు అధికారసభ్యులతో సేకీభవించుటయే, వారిధర్మ మని యెవరును అంగీకరింపనేరదు. మంత్రులు, అధికారసభ్యులతో సేకీభవించినపుడు, ఆరీతిగనే వోలుజేయుటకువారు ఏలహాజరుగా లేదో తెలియదు. ఇటులే, రయిత్వార్థిసెన్సు బిల్లును గూర్చి పోలు దీసికొనునపుడు గూడ మంత్రులు హాజరుగ లేరని తెలియుచున్నది. ఇవి యొద్దప్రభుత్వవిధానమువలన లాభములు!

జెజవాడ మునిసిపలు కలకలము

క్రొత్త మునిసిపలుచట్టముక్రింద జరుగవలసిన జెజవాడ మునిసిపలు ఎన్నికలు ఇంకనరకు జరిగియుండలేదు. ఇందుకొరకు అందోళనము జరిపించుటకు, నాయకులగు అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారు, అద్దేపల్లి రామశేషయ్యగారు, లక్ష్మరాజు సత్యనారాయణగార్లు శిక్షితులయిరి. నాయకుల నిర్భాగమునకుపేమ్మలక్రొత్త ఎన్నికలవిషయమై ప్రజలలోపట్టుదలను రింకెయధికమయ్యెను. ఎన్నికలు జరుగువరకు పన్నులను చెల్లించకుండుటకు, ప్రముఖులు పలువురు నిశ్చయించిరి. ఈ నెల 15 తేది సాయం కాలము జెజవాడలో మునిసిపలు సంఘసభ జరిగెను. ఆ సభలో తుట్టుతుడకు 18 నూర్సలో ఎన్నికలు తప్పక జరుగవలయు నను తీర్మానము అంగీకృతమయ్యెను. ఈ తీర్మానము ననుసరించి ఎన్నికలు జరుగుట కుత్తరు విచ్చేదరాయని, డి. బి. రామచంద్రరావు పంతులుగారు రమగగ, స్థానిక స్వపరిపాలనామంత్రిచిత్తముగ జవాబిచ్చెను. ప్రభమును ఎన్నికలు కృష్ణాపుష్కరమునిమిత్రము ఆపివేయబడెనట. పిమ్మట, పన్నులు వసూలగుట కభ్యంతరము గలుగు నని, నిలిపివేయబడెనట. అన్ని మునిసిపలుసంఘములలోను ఎన్నికలు జరిగినను, పన్నుల వసూలు కభ్యంతరము కలుగకుండగ, విజయవాడలో మూత్రము ప్రత్యేకముగ సభ్యులరము గలుగు ననుట వివరీతము. ఈరెండు కారణములును నిస్సారములయినవి. సహాయనిరాకరణ వాదులకు మ్యునిసిపలుసంఘమునందు ప్రవేశము లేకుండజేయుట కిది యొకఎత్తు అని విదితమగుచున్నది. ఇప్పుడునునను వెనుకజేసిన తప్పును సవరించుకొని, మ్యునిసిపలుసంఘతీర్మానము సంగీకరించుటకు మారుగ, ముత్రిగారు కాలయాపన మార్గమును తెలుపుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు 15 మే తేదిన ఎన్నికలు జరుగుటకు కడపటికైనముగ నిశ్చయించిరట. ఈలోపుగ ఎన్నికలను చైర్మెనుగారు జరుపవలదీకొనిన జరుపవచ్చునట. మార్చిలోగా పన్నుల శాఖలు వసూలగుచో, ఏప్రిలు మాసారంభమున ఎన్నికలను జరుపవలయునని చైర్మెనుగారికి ప్రభుత్వమువారు తెలిపెదరట. స్థానికస్వపరిపాలనము విషయమై, ప్రజేచ్ఛుచు ముత్రిగా లేతరున పోనాచుచున్నారో తెలుపుటకు చీరాల, జెజవాడ నిదర్శనములకన్నను వేరేమిగానలేదు?

కోర్టుఫీజులు, స్టాంపులు

కోర్టుఫీజులను హెచ్చించుట మిగుల ఆక్షేపణకరమని మద్రాసు హైకోర్టునకీలుసంఘమువారు తీర్మానించి ఆ తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసిరి. న్యాయపరిపాలనమును, రివిన్యూ రాబడి కొకమార్గముగ నెంచగూడదని, ఈ తీర్మానము చెలువునున్నది. ఇంతియ గాక సివిలు న్యాయపరిపాలనమువలన ఈ రాజధానియందు ఇదివరకే ఇరువదిలక్షలరూపాయలరాబడి ప్రభుత్వకోశమునకు జేరుచున్నది. కోర్టుఫీజులను ప్రత్యే

కముగ హెచ్చుజేయవలసిన యావశ్యకత ఎంతమాత్రమును లేదని, వకీలుసంఘమువారు తెలియబరచిరి. ఇట్టి యభిప్రాయమునే మదరాసు హైకోర్టువారు కూడ స్వక్రపరచి రని తెలియుచున్నది. న్యాయవాదులును, న్యాయాధిపతులునువలదనుచున్నను ప్రభుత్వమువారు కోర్టుఫీజులు, స్టాంపులపై నెక్కుడుపన్నులను విధించుచున్నారు. కోర్టుఫీజులకన్నను స్టాంపులపన్నును వృద్ధిజేయుట అనుచితముగ కనుపించుచున్నది. కోర్టుఫీజులమూలమున న్యాయపరిపాలన కయినను ప్రజలకుండి డబ్బును గ్రహించుచున్నారు. స్టాంపు లబ్ధివిధానం. కేవలము ప్రజలు తమ పరస్పర స్వనహారములకొరకు వీనిని వాడుచుండెదరు. వీని లేకుండు హెచ్చుజేయుటవలన, బీదలు విశేషపు యిబ్బందులకు లోనయ్యెదరు. కాని, డబ్బుకు లోటు గలిగినప్పుడు ఇట్టియిబ్బందులు ప్రభుత్వమువారికి గోచరింపవుగద. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు గూడ స్టాంపులను, కోర్టుఫీజులను హెచ్చుజేయుటకు పూనుచున్నారు. సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు గూడ కోర్టుఫీజులను వృద్ధిజేయుట కొక చట్టమును శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టెదరని, నేటి తంతివార్తలు చెలువుచున్నవి. అన్ని రాష్ట్రములలోను కోశము ఒక్కమాత్రే వృద్ధిగడుచున్నది. ఇంతటి దుస్థితి ఇదివరకెన్నడును తటస్థించియుండలేదు. కోశాధికారమంతయు, రిజర్వుడు శాఖవారిచేతులలోనే గలను. పరిపాలనాసామర్థ్యమున కిది నిదర్శనమని ఎంచవచ్చునా?

స్థానిక వార్తలు

హిందూమతస్వీకరణము:—తుకారాంబూబాజీ భాంబర్ ఆసునాథకు క్రైస్తవమగ జన్మించి, యిప్పుడావతమును వదిలి హిందూమతమును స్వీకరించెను. ఆయనకు వయసు 20 సంవత్సరములు.

ప్రతిపంతు:—1922 జనవరి ఆఖరుకు చెన్నరాజధానిలో 184400 యొకములలో ప్రతిపంతు జేయబడెను. గతవత్సర మిలేదీనాటికి 2222900 యొకములలో జేయబడెను. ఇప్పుడు నూటికి 14 వా. గిగిది. మొత్తముమీద సం. మునకు 2808000 యొకములందనా జేయబడినది. (పరమరూపము).

శ్రీపుండరీకవరదసభ:—తుద్రాసు గోవిందప్పనాయకువీధి, 62 నెంబరు వుయ్యిడిరావుయ్యశెట్టి గురుస్వామి శెట్టివారి కంసెని వయ్యునాపులో ప్రత్యేక పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యులవారి కిప్పులైన వి. కృష్ణదాస్యలెల్ల జరుగుచున్న శ్రీరామానుజ కథాసీతనులో యీ ఏప్రిలు నెల 22 తేది బుధవారంరాత్రి 9 గంటలు మొదలు 12 గంటలవరకు విశ్వామిత్ర యాగరక్షణం కాలక్షేపం జరుగును. కావున భక్త, గౌరవలంఠరు దయచేతుప్రార్థితులు.

సర్వాపురంతాలూకాలో సభలు

సర్వాపురమంతాలూకాలోని వివిధఫిర్కాల నుహాసభలు వారికెదుట నుదాహరించిన తేదీలలో జరుగునగాన పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలోని ప్రచారకులును నాయకులును సభల కలంకరించి సభల జయప్రథముగ జరుపుబార్చితులు సభలు. (పరిచినమును ఉదయమున 7 గంటలకే ప్రారంభమగును.

1. దిగవరలో ఫిలేవరు 23 తారీఖు, 2. మొగల్తూలో ఫిలేవరు 27, 3. ఆచంటలో ఫిలేవరు 28, 4. వేదంగిలో (వెనువదం ఫిర్కా) మార్చి 1 తేది.

తాలూకాలోని శాంతిసైనికులు ముఖ్యముగా సభలకు హాజరుకావలెనని కోరుచున్నారు.

తాడిమేటి ప్రకాశరావు
సర్వాపురము కాంగ్రెస్ సంఘాధ్యక్షుడు

సమకాలికాభిప్రాయములు.

ఒక మేజిస్ట్రేటు అధిక ప్రసంగము

గుంటూరు జిల్లా అడిమిపల్లి మేజిస్ట్రేట్ జే.ఎస్.గారి కేసులు ముగిసిన తరువాత ఆయన ప్రసంగించినట్లుగా 7 వ తేదీనాడు ఆయన కోర్టు వే కటప్పయ్య గారి నాసిరయ్య తోము తెలివితక్కువగా, అధిక ప్రసంగమును నున్నదని మేము చెప్పి వలసి వచ్చినది. వెంటనే ఆయన 'స్టేషనరీ' యని తలప బయటపెట్టినందున తన అధికారమును జరపిన చారిత్రక పాత్ర యందు తననుచూచి యాశ్చర్యము తగ్గించి యుండెను. మేజిస్ట్రేటు యొక్క అధికారము, ఆయన అధికారమును ఎదురుగా తగ్గినది? పన్నుల నిరాకరణమును బోధించి నందులన, కావలసిన కార్యక్రమమును గురించి నిరాకరణమును సద్గుణములను మేజిస్ట్రేటు ఎటుల ముడిపెట్టి గలిగెనో, మాకు బోధపడుటలేదు. ఇంతియకాదు. వెంటనే యాగారి సోదరులు గుంటూరు తాలూకాలోని భూములను రెండుకులు వంగులు తాలూకాలోని భూములను కిక్కులను చెల్లించి రని యొత్తమునందు ఎత్తిపాడిచెను. చూడుడి! ఇంక ను అధిక ప్రసంగ మేరితిన నున్నదో.

“ఆదిమునుగాక మీరన్నల నిరాకరణమునకు సామ భూతి పొందగలరును జనవరి 20 వ తేదీనాడు గా.ధి.గారికి మీ రు బంపిన తంతిలో డిల్లినబంధనని వ్యవహరింపబడునని య న్నియు గమనింపఁజేసిని ఆమాంతముగ తెలిపితిరి. మీదేశీ యులే దీనిని ఖండించి నాడు. కాబట్టి మిమ్మిక మర్యాదస్తునిగ చూచుటలేదు.”

సార్వభౌమ ప్రభుత్వ స్థానిక అధికారి చిహ్ను వెంకట పుయ్యగారిని పన్నుల కేసులను బూలవలదని బెదిరించెను. వెంటనే ఆయనకు మర్యాదను, గౌరవమునకు కళంక ము గావించునట్టి సమాధానము నొసంగెను. కిక్కు చెల్లింపబడిన ప్రదేశములలో నిరాకరణమును ప్రదేశ పెట్టవలయుననె నే తమ. నిరాకరణమును ప్రదేశ పెట్టినందున ప్రదేశములలోని భూ ముల తాలూకు రూ. 40) ల కిక్కు చెల్లింపవలసి యున్నది. వెంటనే ఆయనకు గుశీలమును ఇట్లు కంకటము ముద్రపెట్టెను. అప్పుడే ఆయనకు తన అభిప్రాయ మును చాటెను. తోడిదేశీయులు భిక్షముగ తలచిన తలంపవచ్చును. కోర్టు వెంకటప్పయ్యగారి గౌరవప్రాయము. ఆంధ్రదేశమునందు వారిని శిక్షించుటకు, ఇట్టి కట్టడము లతోగూడిన మహనీయుని ప్రభుత్వములలోని యిట్టి అధికారి కులు చూపించుట యనుచితము. ఇట్టి కట్టడపు వ్యవహార గడంగులనులాచన ప్రభుత్వమువా కిటిమిట్ట జిల్లా మేజి స్ట్రేటువై తగినచర్య పుచ్చుకొనెదరని మేము తలంచెదము:— (సిటికైఫ్ పత్రిక)

పరిష్కారము వీరయ్యగారు.

వీరు వెదనందిపాడులో నగభుకాబడినట్లు తెలియ వచ్చుచున్నది. వీరు యసాధారణ క్షేత్రలననే వెదనందిపాడు ఫిర్యా పన్ను లీయనని బిగిసికొనఁబోయినది. ఆయా ఫిర్యాలులలో మేము మేముపనిచేసెదమని చెప్పి పరిష్కారమును వచ్చిపప్పు డొక్క నందిపాడు ఫిర్యా యే దృగ్గోచర మయిన దని చెప్పిన తోడినామకుల నర్యల విషయంబు, మొదటిపట్టుదలయు పూనికయు విడనాడినారు. వీరు చిత్తశుద్ధిగా బనిసేయు స్వ భావము గలవారు. సమ్మతదానిని, నిర్భయముగా తెప్పటచే, తప్పినదానిని నిర్భయముగా వాచరించుటచే వీరియం దనురాగ ము వెక్కురగలుగుదు. ఏతత్కాణింబుచేతనే వెదనందిపాడు ఫిర్యానంతయు సద్గుణపల నుంపగలిగారు. (రైతుపత్రిక)

మహాత్ముని యువవాసము.

యథాప్రకారము పనిచేయుట.

గాంధీమహాత్ముని యాంగ్ల మెట్లున్నదని మమ్ము గత సంవత్సరమునుండి పలుపుర ప్రశ్నించుచున్నాము. బుధవార మునాడు గాంధీమహాత్ముడు (బెల్లగారికి) బొంబాయి (కానికెలు సుపాదకుడు) ఇట్లు వ్రాసెను.

“మీరు ప్రేమతో నాకు బంపిన తాత్ప్రవా ర్తకు సంతోషించితిని. కాంతముగ నాలోచించి ప్రారంభించిన యువవాస మును మధ్యలో నిలుపుట చేయవలెను. కాని ఉపవాసము న్నట్లే నేను తలంచుటలేదు. నే నెప్పటికలెనే అన్ని పనులను చేయుచున్నాను. బొమ్మంజిగారు నాకొక ప్రాగ్భటి వ్రాత గానిని నియోజించుటచే ఆసహాయము సమయోచితముగ నున్నది.”—బొంబాయి (కానికెల్).

ప్రకటన

‘ది గుంటూరు కాటన్ జూట్ అండ్ షేపరు మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్’ కంపెనీలో మీపేరు ని క్రింద ప్రదహరించిన statement ప్రకారము కంపెనీ నికీ బాకీయున్నది. సవరు బాకీని 15 రోజు లోగా, గుంటూరు Head office వారికి చెల్లించి రకీను పుచ్చుకొనలెను. ఆ ప్రకారము సవరు క్రింద ప్రదహ రించిన షేరుదార్లు సవరు బాకీ యానతు చెల్లిం చనియెడ , సవరు కంపెనీలో మీకు (క్రింద ప్రద హరించినవారికి) హక్కు పున్నట్లు తెలియజేసే షే ర్లను forfeit చేసి వానిని తిరిగి sale చేయుటగాని లేక మరేయేమిటరవిధముగా నైనను dispose of చేయబడుననిన్ని, యీ క్రింద statement దాఖలా వారికి యిందుమూలముగ తెలియజేయడ మైనది.

వాడ రేపురెడ్డిపంతులు ఉరపు శ్రీరాజు గంగల కుర్రు అమలాపురం తాలూకా 1 షేర్లు 314-8-2

బుద్ధిరాజు సుందర శివరావు, కాశీ విశ్వనాథ రావు మయినరు, గార్డీయక్ మాసూరి వెంకట భీమారావు కాకినాడ 30 షేర్లు 19 8-4-9

గొల్లపూడి వెంకట సుబ్బారావు గుంటూరు 2 షేర్లు 457-13-7

పులుగుర్తి మూర్తిరాజుకుమార్లు గోపాలకృష్ణ య్య దీర్ఘాపి 1 షేర్లు 242-14-10

దేవిరాజు లక్ష్మీ నరసింహారావు గోవులవలస 1 షేర్లు 242-2-6

మాకలసంగయ్య, కంగయ్య డోక్ 1 షేర్లు 249-12-3

అబ్బాసల్లి సాహెబు సర్పాపురం 1, 249-4-10

పా.మర్రి సన్యాసయ్య son of kondappa లక్కవరపుకోట 1 షేర్లు 137-11-2

పోట్నూరి సూర్యనారాయణ కుమార్లు ఆది నారాయణ నరసన్నపేట 1 షేర్లు 185-5-5

తిక్కేశెట్టి వీరాస్వామినాయుడు కొమార్లు వెంకట నరసింహం మద్దిపట్ల బండరు తా. 1 251-12-0

కర్నాటకపు వెదస్వామి మాడుగుల 1 188-10-0

జోష్యల అప్పన్న సత్యవరం ఆగ్రహారం 1 188-14-4

పోట్నూరి వెంకట నరసింహయ్య నరసన్నపేట 2 390-0-8

కింతాలి భామప్ప ,, 1 104-9-10

L. H. Dane Esqr. Shaw Wallace Co. Madras. 1 279-1-5

కంచర్ల పుల్లయ్యగారు జగ్గయ్యకొమార్లు తుని 1 187-0-0

చాటకొండ యర్రబాలయ్య డోక్ 1 307-9-8

గుంటు శేషవతారం తణుకు 1 247-8-8

శెట్టి వెంకయ్య యెలితిపాడు 1 341-9-11

బాదం భోజలింగస్వామి son of వెంకటేశ్వర్లు విశాఖపట్నం 1 225-0-1

సాడ్రాన్ సి.కంతం మొదలియూరు నరసా పురం 1 354-14-10

పాడర్తి కోటయ్యకుమార్లు రాఘవయ్య, సుబ్బ య్య, రామయ్య, గుంటూరు 2 437-7-6

Vellore I. Kesave lu Naidu Tada [Vellore Dt] 2 443-2-4

ఖజ్జా ఆదెయ్య గుంటూరు 3 740-11-6

రఘుపాత్రుని వెంకటరత్నం. నపుపాడ 1 249-5-10

శేడెల నరసింహస్వామినాయుడు do 252-11-2

కొనగల్ల వెంకటప్పయ్య గుంటూరు 10 2342-3-9

నూలి పేరన్న కుమార్లు రత్నం పెనుగొండ 1 247-10-7

గింధి వీరాజు పెద్దాపురం 1 212-2-9

కిటకం వెంకటరత్నం do 1 248-2-8

దాసరి నాపయ్య, son of వీరయ్య తుని 1 249 3-6

పాలకుర్తి వేణుగోపా స్వామి మాడుగు, 1 183-7-5

సంబూరి శ్రీనారాయణ నరసాపురం 1 94-5-3

సంతకము రెజినాల్డు ఎల్. లాజ రన్. ఏజంటు

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధి జెందిన దివ్యాంజనము

అన్ని నెప్పులకును లోకవిఖ్యాతమైన మందు

లెనెవ్వల

దురదను

మాన్యును

తగ్గించును

వాపుల

వేలకు వేలు

చూపుచూపును

విక్రయము

చక్కని డబ్బితో

వెల 0-10-0 లు.

తామర తైలము

తామర, తీట, ద రద మొదలగువాటికి మంచిమందు వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము వెల 0-6-0.

దంతచూర్ణము

వెల డబ్బి 1-కి 0-2-0. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకం. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గాంధీమహాత్మ ప్రవీణత

గ్రంథములో ఒక్క పక్షి అయినను వదలక శ్రీ శ్రీని వాసుని కృపవల్ల తెలిగింపబడినది. అచ్చు పూర్తి అయినది. స బృతీ సత్యాగ్రహ శ్రమములో ప్రత్యేకముగ తీయబడిన, కాపీసధారి యగు శ్రీ గాంధీమహాత్ముని ఛాయాపటము ఇందు చేర్చబడినది. లైండింగులో నున్నది. ఇదివఱకు రిజిస్టరు చేయ బడిన అర్హుల పంపినవారికి యీవెల 15 వ తేదీనుండి పుస్తక ములు వి. పి. గ. పంపబడును. ఎవ్వరికైన అక్కడ లేనియెడల ఆ తేదీలోపుగ తెలుపవలెను. అభిప్రాయ ప్రచారముకొఱును, ఔమనివారణ కార్యసహాయార్థమును ఉద్దేశింపబడిన ద గు ట చేత స్వల్పపువెలకు యివ్వబడుచున్నది గాన వి. పి. లు తిరస్క రించి దండుగ కలుగ జేయకుండవలె నని కోరుచున్నాను. ఇప్పు డు అచ్చువేసిన 2000 ప్రతులకును చాలవఱకు అర్హు వచ్చి యున్నది. గనుక యింకను గ్రంథములు కావలసినవారు యీ దిగువ చిరునామాకు వెంటనే వ్రాయుట యుక్తము.

గూడూరి రామచంద్రరావు (3221-ఎ) సేవక సంఘము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

తామర తైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0 పోస్టుఖర్చులు వేలు. రాజరాణి గుర్తుగల తామరతైలము పూతిసాశకము లగు చాల మంచిమందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది.

అనేకయెడ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సార్లు రాచిసతోడనే పోయినదని వేలమంది మాట వ్రాసియున్నారు

దీనిని రాచిన మంటయుండిను. చర్యము నలు వెక్కుడు. అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

ప్రసిద్ధిచెందిన కలకత్తావైద్యులు చెన్నపురికి వచ్చుట

కవిరాజ పండిత సుధీంద్రనాథ సెన్

[3460]

కలకత్తా వాస్తవ్యులను, సుప్రసిద్ధ ఆయుర్వేద వైద్యులను అగు కవిరాజ పండిత సుధీంద్రనాథ సెన్ గారు కొన్నిదినములనుండి చెన్నపురిలో నున్నారు. యువ, కుష్ఠ, సుఖవ్యాధులకు ముదుర్బుటలో వీరు దేశమునందు అద్వితీయ వాగు కీర్తిని గణించిరి. వీరు కలకత్తా వాస్తవ్యులగు కీర్తిశేషులైన మహామహాపాథ్యాయ కవిరాజ ద్వారకనాథ సెన్ గారి కుమారులు. వంగరాష్ట్రము ఆయుర్వేదపండిత్యమునకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. దక్షిణదేశమునకు ఇట్టి గొప్పవైద్యుడు వచ్చుట ఇదియే మొదటి పర్యాయము. కవిరాజుగారు శీఘ్రకాలములో కలకత్తాకు వెళ్లెదరు. కలకత్తాలో వీరు పథ్యాధ్యాపకమువద్ద ప్రసన్నకుమార టాటూరువీధిలో 31-వ నెంబరు గృహమునందుండెదరు.

క్రొత్త కార్యక్రమము

నిరుత్సాహమున కవకాశము లేకుండుట

కాంగ్రెసు అభ్యర్థుని సందేశము

అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసు అభ్యర్థుడు హాకింఅబ్దుల్లా గారు ఫిబ్రవరి 17 వ తేదీ నాడు కీ క్రింది సందేశమును ప్రకటన బంపిరి.

డాక్టరు ఆస్కారిగారును నేనును ఢిల్లీలో నవనరమగు పనిలో చిక్కునడియుండుటచే బర్మీ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘసమావేశమునకు వెడలజాలకుండుండలకు నేను చింతింపుచున్నాను. కాని, 'సంగ్రహకరమగు' కాసనోల్లంఘనమునుంచి 'నిరోధకరమగు' కాసనోల్లంఘనమును ప్రస్తుత మాపువలచేయవలసినదని మాయభిప్రాయమును తలచియున్నాను. డెలిటెమి కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సమావేశ తీర్మానములను, వివరములను మొత్తముగా నాకు అందజేసిరి. మొన్న జరిగిన దురాగతములకు ఫలితముగా కాసనోల్లంఘనమును మరొకరి కార్యములను ఆపువలచేసి నందున అనేక ప్రదేశములందు నిరుత్సాహము, అభైర్యము నాటుకొనెనని నాభావము. కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు సాధకబాధకములను నిష్పక్షపాతమున, సావధానమున నాలించింపక నీ తీర్మానములను గావించి యందున ఎల్లరును అంగీకరించెదరని నేను తలంచెదను. రుద్ధిర ప్రవాహమును తప్పించుటకును, కాంగ్రెసు సంఘనిర్మాణమునందలి యవకాశములను గరియించుటకును, కార్యనిర్వాహకసంఘమువారిని తీర్మానించి రనియే నావిశ్వాసము. అసమావేశము (1) సమష్టి కాసనోల్లంఘనమును, (2) అచస్త, నిష్పంధములకు గడంగుపనులను, (3) సక్రమమైనట్టియు, కాంతియులేనినట్టియు, తిప్పమిగిలిన క్రియారోధమును (4) కేవలము ప్రభుత్వపు అత్యుత్తమ ధిక్కరించు సుద్దేశముతో

గూడిక కాంతిపైనుట యూరేంపులు, సభలను ఆపవలసిన తీర్మానించినది. కాంగ్రెసు ప్రజాశక్తికలలోని యితర కార్యములన్నియు యథావిధి జరుగుచుండవచ్చును (1) ప్రతిజ్ఞలనుండు నిబంధనలన్నిటినికాతముగా నాచరణలో బెట్టు కాంతిపైనుటలను చేర్చుకొనుచుండవచ్చును. (2) అవసరమగు సభలను హరతాళములను కాంతముగ నెత్తడిగ జరుపవచ్చును (3) కాంగ్రెసు సాయకార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు సభలను జరుపుచుండవచ్చును (4) కాంతిపైనుటలను తరుకార్యములను కాంతముగా సాగించుచుండవచ్చును. (5) కద్దరుబట్టలను, తయారు చేయవచ్చును. రాటుములను బెట్టుకొని మాలవడనుచుండవచ్చును. నిర్మాణకార్యముల నెన్నియైన నిరాఘాతముగా సాగించు చుండవచ్చును.

సమష్టి కాసనోల్లంఘనమునకు మూలనూత్రమగు సహింసను దేశమంతయు సంపూర్ణముగ్రహింపలేదనుటకు మొన్నటి దుండములు నిర్ణయములు. పంజాబు భిలాఫతు స్వరాజ్య సమస్యలను సుకరముగ పరిష్కరించుటకు నిరాకరణోద్యమము నెత్తున సంస్కరించి ప్రయోజనకరమగు నాయుధముగ జేయు నుద్దేశముతో కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు తీర్మానములను గావించియుండిరి. ప్రతిక్రియల నొనరించుటకు ప్రభుత్వమునకు కాశ మొసగునట్టి దౌర్జన్యము తలచునపుడెల్ల, మరణములు ఘట్టిలుటయేగాక, ఉద్యమమునకుగూడ భంగము గలుగుచున్నది.

కార్యనిర్వాహకసంఘ తీర్మానములను గూర్చి నొకరించి ప్రజాప్రతినిధులు నిర్ధారణనీయుటకు ఆఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘసమావేశము ఢిల్లీనగరమునందు రాగల 24-వ తేదీ నాడు గూడునని ప్రకటించబడి యున్నది. కిలాఫతు కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకుగూడ కేంద్ర కిలాఫతుసంఘ సమావేశమును అప్పుడే జరుపవలసినదని నేను నేత్ చొటాని సాహేబు గారికి నూచించిని. ఈచెండుసభలను అన్నివిషయములను బాగుగ పరిశీలించు నని నేను తలంచెదను సభ్యు లెల్లరును తప్పక యీసభల కేటించెదరని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఈస్టుఇండియన్ రైల్వేసమైక్యత

పాట్నా, ఫిబ్రవరి 18:—సమైక్యతమొక్క సామాన్య పరిస్థితి లింకను మార్చలేదు. మొగల్పూర్లో చాలమంది తిరిగి తమపనులలో చేరిగాని ఇతరులు వీరిని విశేషముగ నిష్పంధించుచున్నారు. మొగల్పూర్, బాబాస్టేషనులమధ్య అల్లరులు ఒకరుకుండ జాగ్రత్తపడుటకు వైసికు లచ్చటికి పంపబడిరి. దీనివారాన స్టేషనులో నందరు తమపనులను మావలసినదని బోధించుట కొక పెద్దసభ జరుపబడును. బంజేలులో సమైక్యతినవారి నిష్పంధము విశేషముగ నున్నది ఈసమైక్యత ఫలితముగ కలకత్తా నగరములో రాక్షసి బాగు దొరకక బాధగా నున్నది. ఒకటన్న బాగు ధర రు 16 లనుండి రు 40 లకు పెబుండను తగ్గించి వీలైనంతవరకు రాక్షసి బాగును మూలమే బంపెద మని రయిల్వేవారు వాగ్దాము చేసిరి.

అల్లహాబాదు, ఫిబ్రవరి 19:—సమైక్యత పరిస్థితి లేమాత్రము మారలేదు సుహృద్ ఇచ్చట మాత్రము అన్నికాఖిల వారు 2000 మంది సమైక్యతినన్నారు. వారి నిష్పంధము వలన అనేకమంది పనులలో చేరుటకు భయపడుచున్నారు. పింఛన్ తీసుకొన్న ఐసోపియములు, అంగ్లో హైందవులు రయిలు వారికి సహాయము చేసెదమని పనులలో చేరిరి. మొగల్పూర్లో 400 మంది సమైక్యతిన. రైల్వేదోర్స్, స్టేషనుల నేవకులు కూడ సమైక్యతినందుచేత, ఉద్యోగముల భార్యలే స్వయముగ కంటలు చేసి కొనుచున్నారు. ఒకవారములోపల గయ, మొగల్పూర్ లేక అల్లహాబాదులో నైనను సమైక్యతినవారిందరు చేరి ఒకపెద్ద సభను చేయ నుద్దేశించుచున్నారు.

ఏజంటు ప్రకటనము.

అల్లహాబాదు, జబ్బల్పూరు స్టేషనులలో తప్ప మిగిలిన స్టేషనులందు సమైక్యతిన లేమాత్రము మారలేదు. సామానుల వ్యాపారము కొంచెము విశేషముగ సాగుచున్నది. రాక్షసిబాగు నేటిదినము కొన్ని పెట్టెలనిండ కలకత్తాకు పంపబడును. అసన్సోల్ స్టేషనులో చిల్లగ సామానుల రయిలు పెట్టె యొకటి తగుల బెట్టబడెను. తుండ్లాలో నల్లరులు జయకుండ చూచుటకు కొందరు వైసికులు బయలుదేరి వెళ్లిరి.

స్టేటు కాన్సిలు సభ

ఢిల్లీ, ఫిబ్రవరి 18:— 22 వ తేదీన స్టేటుకాన్సిలు సభ సమావేశమగును. అధికారతరులపని జరుపబడును. ప్రభుత్వపు కట్టాట్టులు ముగియగానే ఈస్టుఇండియన్ రైల్వే, స్టేటు ఇండియన్ పెనిషనరీల రయిల్వేలను ప్రభుత్వమువారే తీసికొని వ్యాపారము జరుపవలసినదని నెత్తా గారుపాదించురు. వీనినిగరించి విచారించుట కొక జాయింటు కమిటీని నియమించవలసిన కతే గారుపాదించెదరు. హైకోర్టులో ఫిఫ్త్కోర్టులో భారత న్యాయమూర్తుల సంఖ్యను పెంచువలసిన దని నెత్తా గారు మరియొక తీర్మానము నుపపాదించురు.

రాలిన్ సక్ ప్రభువు వార్తాపత్రికాసంపాదకులతో ముచ్చటించుట

ఢిల్లీ, ఫిబ్రవరి 18:— నెల్సన్ యువరాజుగారి రాకనంద ర్భమున నిచ్చటికి ఆరుదెంచిన 41 మంది అంగ్లేయభారతవార్తా పత్రికా సంపాదకులతో రాలిన్ సక్ ప్రభువుగారు భారతదేశపు వైసికీస్థితి గురించి ముచ్చటించిరి. సరిహద్దులలోను, దేశమధ్యమునను కాంతిరక్షణమునకు కొంతనైస్య మత్యవసరమని ఆతడు స్పష్టపఱచెను. అవసరమైనపుడు సరిహద్దు తెగల వారు 180000 మందిని చేర్చి పోరాడగలరు. 1919-20 వ సంవత్సరములో 611 మార్లు దండెత్తివచ్చి, వారు 21 లక్షలరూపిని దోచుకొనిపోయిరి. 1920-21 వ సంవత్సరములో 391 మార్లు దండెత్తి రాగలిగిరి. సెన్యుములో నాంగ్లేయలకంఘ తగ్గించబడుచున్నది. కాంతి సరిరక్షణమునకు పోవీనులకు తోడ్పడుటకు ఈమాసములో వైసికులు 24 పర్యాయములు పిలువబడిరి. భారత వార్తాపత్రికాధికారులు కొందరు రాక్షసియుములను గురించి ప్రశ్నించగా, ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకు నతడు నిరాకరించెను. సరిహద్దులకు వెళ్లుటకు వారికి ఏర్పాట్లు చేసెదనని ఆతడు చెప్పెను. వైసికీయము ఆగ్రాధికమని వారాక్షేపించగా, వీలైనంతవరకు తగ్గించినాను. ఇంక తగ్గించుటకు సాధ్యపడదని ఆతడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ప్రజల అల్లరుల నణచునైస్యముల వ్యయమును కాష్ట్రీయప్రభుత్వములే భరించవలసిన ఒకరు చెప్పగా నతడందుల కంగీకరించెను.

విదేశ వార్తలు

విర్లండు ఆశాంతి

బెల్గావు లిల్ల రులు.

ఫిబ్రవరి 15:- బెల్గావు నందల్లరు తింకను సాగుచున్న యుద్ధ వి. ప్రజలగుంపును చెదరిపోవలెనని అధికారు లాహ్లాసిం పగానందుకు నిగాకరించిరి. అందువై పోలీసువారు గుంపును సన్నీల మొనలతో పెరిగి చెదరగొట్టిరి. గతశనివారము నుండి యుద్ధ విహతుల 22 మంది చంపబడిరి. మునుపటికి వైగా గాయపరుపబడిరి.

ఇంకొక వార్తనము.

ఫిబ్రవరి 16:- ఈదినమున తిరిగి తుపాకుల కాల్పులని వచ్చెను. అందువై 36 మంది హతులైరి. 89 మంది గాయపరుప బడిరి.

అనుభూ కాకుండ ఆయుధముల ధరించువారికి 2 వత్సర ము ఖయిదు విధింపవలెనని ఆలస్థుల ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

సరిహద్దు పోరాటము.

సరిహద్దు లందున్న న్యూజిలీండ్లమునందు రిఫర్టింగ్ పైని కాధికారులు ఆలస్థుల స్పెషలు పోలీసువారు రెన్సువేసి మిలిటరీ జాకుకియ లందుంచిరి. ఈప్రజలునుండు కాథలిక్కులును, బాప్టిస్టులునును విశేషము.

ఆలస్థుల నిర్బంధితులు.

విడువబడెను.

సికాగోనులచే బండిలుగా నొనర్చబడి గొంపోబడిన ఆల స్థుల నిర్బంధితులలో 26 గురు వశతి పట్టబడిరి.

కొన్ని పట్టణమున ఆలస్థుల వారికిని సికాగోనులకును జరి గిన కలహమును విచారించుటకు నిష్పాతకమగు విచారణ జరుగ వలెనని ఇరుపక్షముల వారును కోరిరి. అందులకు గాను న్యాయ దొడ్డికి నొకరిని పంపెదమని చర్చిలుగారు దెలిపిరి.

విర్లండు స్వాతంత్ర్య చట్టము

ప్రజలసభయందు విర్లండుస్వాతంత్ర్య చట్టమును రెం డోమారు చర్చిలుగా రుపపాదించిరి.

ఆలస్థుల ప్రతినిధులలో నొకరగు కెప్టెను, చార్లెసు కె యిగారు చట్టమునందు, సరిహద్దు నిర్ణయ సంఘనిబంధనను వదిలి వేయవలెనను సమాధానము దెచ్చెను. దేవిడు రిడుగారు దానిని ఖరీదరచిరి.

జర్మను పార్లమెంటు వారు ప్రభుత్వమునందు తమకు సమృద్ధిగలదని తీర్మానించిరి. ఇంగ్లండుకు అనుకూలముగ 220 మందియు వ్యతిరేకముగ 185 మందియు గలరు.

మెక్సికోలో తిరుగుచాటు సంఘటనను కారణముచే భార్యల్లింగ్సునందు అమెరికావారు 5 వేల వైన్యమును జేర్చిరి.

పరాక్రమవారు సోవియటు ప్రభుత్వము నంగీకరింపదని పరాగు వాంబరునందు. పాయింట్ గారు నుడివిరి.

తూర్పుఆఫ్రికా.

భారతీయుల హక్కులు.

రాబర్టుకురిడెనుగారు లండనునందు తూర్పుఆఫ్రికాసం ఘమున సహస్యించుచు నెట్లు నడిచిరి. తూర్పుఆఫ్రికా అభివృద్ధి భారతమంతయు ఆంగ్లేయులవై నున్నది. ఇది చాల క్లిష్టమైన భారము. అందుచే భర్తవిచిత్రతలేక తూర్పుఆఫ్రికాకు వలసపో వునట్టియు, అచ్చటి పోట్ల యొక్కయు అర్హతల పరిమితిని కఠినముగ నియమింపవలెను. భారత, ఈజిప్టు, విర్లండు శత్రుత్వ కే ప్రభుత్వ శక్తికంటెయు దిగ్గ్రంతు చున్నవి తూర్పుఆఫ్రికా నాల్గరాష్ట్రములను షేడలేననుగ శక్తిగలవట త్వరలోనే జరుగవచ్చును.

ఇటలీవారు ఆస్ట్రీయావారి 10 లక్షల స్వర్ణింగుల ఖయిదు విధించిరి.

జెనోవానసమావేశము ఇదివరకు నిర్ణయింపబడిన కాలము నందే జరుగవలెననియు అందులకు ఇటలీ సంకీర్తముగనున్న దనియు ఇటలీ ప్రధానామాత్యుడు నుడివెను.

స్వీడను ప్రభుత్వమువారు రష్యాకులపుధికి 10 లక్షల కొనేను నాణెముల నిచ్చుటకు తీర్మానించిరి.

విర్లండు స్వాతంత్ర్య చట్టము

రెండవసభయందు మామోదింపబడుట

ప్రజలసభయందుచర్చ

ఫిబ్రవరి 17:- విర్లండు స్వాతంత్ర్య చట్టము పార్ల మెంటుసభయందు రెండవసారు చదువబడినది. యూనియన్లు ప్రతినిధులుచట్టము నెదిర్చిరి. సరిహద్దు ప్రాంతనిర్ణయము విషయ మున ప్రతిపక్షాలు చాలపట్టుదల చూపిరి. సరిహద్దులవిషయమున నెక్కుడు మార్పులు గల్గింపరాదనియు వికాల్ ప్రదేశములను వేరనిగాడ నొక ప్రభుత్వము నుండి మరొక ప్రభుత్వమునకు మార్చుగూడదనియు ప్రతిపక్షుల వాదము. ప్రభుత్వమువారు ఆలస్థులను నమ్మించి మోసపుచ్చిరియు ప్రభుత్వమువారు వైకిమాత్రము సరిహద్దులందెక్కడు మార్పుల గల్గించవని నుడువును రహస్యముగ కొల్లిస్సుగారికి నొప్పి గొప్పమార్పులు గల్గించెదమని వాగ్దామొనర్చిరియు హ్యూసి సిలు ప్రభువు రొవాల్డు మెక్ నెల్లు మొదలగు యూనియన్ లులు నాయకులు ప్రభుత్వమువై నింద మోపిరి.

తాము బహిరంగముగ నుడువు వాక్యములకు విరుద్ధము లగునట్టి రహస్యవాగ్దానముల నెన్నడును నొనర్పలేదని లాయ డుబార్గారు నుడివిరి.

చట్టమును త్వరలో ముగింపవలెననియు, ఇంక చాలముఖ్య విషయవదనయు, విరిపురాయబాజముల నడుమ నొకప్పుడు ప్రభు త్వమువారు దొరకన వైన్యముల నన్నిటిని విర్లండునకు పంపి, అవసరమైనయెడల ఒకటత అధిక వైన్యమునుగూడ సమకూర్చి విర్లండుతో యుద్ధ మొనర్పవలెనని దలచిరియు, ప్రభుత్వము వారు రహస్యముగ వొకమాటయు బహిరంగముగ వొకమాటయు నుడువులు లేదనియు ఆస్తిను చాంబర్లెనుగారు నుడివిరి.

విరిపువారికి సరిహద్దు నిర్ణయసంఘముద్వారా చాలప్రదే శములు వచ్చునని లాయడుబార్గారు వాగ్దాన మొనర్చిరికొల్లి స్సుగారు ప్రకటించిరి కెప్టెను చార్లెసు కెయిగుగారు నుడివిరి

చాలప్రదేశము లనువాక్యమును లాయడు బార్గారు రెన్న డును ఉపయోగింప లేదనియు సరిహద్దు నిర్ణయసంఘము వా రావాక్యమున కెట్టి యర్థమైనను దీయవచ్చుననియు ఇరుపక్షము లవాకిని సమృద్ధుడగు వారి నాసంఘాధ్యక్షులుగ నియమించె దరనియు, బహుశా ఈలోపుగనే ఇరుపక్షమువారును సమాధా న ప డె ద ర నియు, ఛాంబర్లెనుగారు ప్రత్యుత్తర మొనరిరి. చట్టము నంగీకరించుట కన్న ప్రజకు వేరుమా ర్గము లేదనియు చట్టమును తీరస్కరించినయెడల అంతకలహము లు యుద్ధములును సంభవించుననియు, మంత్రివర్గమువారి సలహా ను ప్రజలసభ వారామోదించినయెడల మంత్రులు సభానాయ కులుగ నుండజాలరనియు చాంబర్లెనుగారు నుడివిరి.

బెల్గావు లిల్ల రులు

ఇంతిరకమను కొల్లిస్సు గారు 42 మంది ఆలస్థుల నిర్బం ధితులను చెరవిమక్తుల గావించి వదిలి వెట్టిరి.

ఈదినమున బెల్గావునగరము శాంతి వంతముగ నే యుండెను. దాదాపు సికాగోనులచే చెర గొని పోబడిన నిర్బంధితు లందరును వదిలి వెట్టబడిరి. 20 మంది కని ప్టేబులుమాత్రము దక్షిణ విర్లండున నిర్బంధమున నేయున్నా రు. ఇంతవరకును 20000మంది స్పెషలు ఆలస్థుల పోలీసువారు సరిహద్దులను బెల్గావును రక్షించుచుండిరి.

వి. సి. ఎన్. ఉద్యోగులు

మొన్నపత్రిక ద్వయము

ఫిబ్రవరి 15:- భారత సివిలుసర్వీసు శాఖను సభినందిం చుచు ఈ శాఖను భారతీయముగ జేయు టనుగూర్చి లండను "మొన్న" పత్రిక ఇట్లు వాయుచున్నది. కొలదిసర్వీసులలోనే ఇండియను సివిలుసర్వీసు శాఖయందు కాదాపు సుము స్థానములవారు భారతీయులకే ప్రత్యేకింపబడు ను. కాని ఆంగ్లేయులను ఈశాఖనుండి ఇంతకంటె గూడ త్వరిత ము తరిమివేయవలెనని భారత శాసనసభ ప్రయత్నించుచున్నది. భారతదేశమునందంతటను ఆంగ్లేయాధికారులయెడల విశ్వాసము లో మెలగుచున్నాను. అందుచే చాలమంది ఆంగ్లేయులు తమ పదవులకు కాశీనామానిచ్చుచున్నార. తగుఅర్హతగల ఆంగ్లేయు లీశాఖయందు ప్రవేశింప నిరాకరించుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారు దేశమునందు శాంతిస్థాపనకార్యమునందు ఈ యుద్యోగులకు మద్దతుగానందు మని ప్రకటించవలెను. భారత దేశాభివృద్ధియను కొరుచున్నయెడల, మహాపకార మొనర్చిన ఈ శాఖ యెడల కృతజ్ఞతయున్నయెడల, అంగ్లప్రజలు, ప్రభుత్వమువారి శాఖకు సహాయము జేయునటులను నిర్బంధించుటవారి విధి.

ఈజిప్టు సమస్య

మంత్రివర్గము అల్లెన్ని ప్రభువులకు

సఖ్యత కుదురుట.

ఫిబ్రవరి 17:- అల్లెన్ని ప్రభువునకును మంత్రివర్గము వారికిని ఈజిప్టు సమస్యయందు ఏకాభిప్రాయము కుదిరెను. కాని వారి మత లింకను బహిరంగపడలేదు. అల్లెన్ని ప్రభువు బుధవారము రోజున ఈజిప్టుకు తిరిగి పయనమై వెడలుచుండెను. ఈజిప్టు దేశీయ నాయకులతో రాయబారులును జరుపుటకు వీరికధికారమియ్యబడినది. ఈజిప్టు నందు సమాధానము కుదురుననియే అల్లెన్ని ప్రభువు దలచుచుండెను. అంగ్ల ఈజిప్టులకుభివృద్ధిని మనముక నుంచుకొని వారి మాచలను కొంతవర కగ్గించుకొనవలె నని మంత్రివర్గమువారు అల్లెన్ని ప్రభువుగానికోరిరి.

సమాధాన పరతులు

ఫిబ్రవరి 17:- ఈదినము అల్లెన్ని ప్రభువుగారు రాజు గారి నిదర్శించిన సంతప్రదిించిరి. ప్రభువు గారు ఈజిప్టు సుల్తానునకు ఒకలేఖను గైకొనిపోవుచుండెను అండు భావి ఈజిప్టుయొక్కస్థానము కల్గింపబడినది. ఈ క్రింది పరతులవై అల్లెన్ని ప్రభువుతో సమాధానము కుదిరెనని దెలియు చున్నది. (1) సంరక్షక స్థానమును (ప్రొటెక్టరేటు) రద్దుపరచుట (2) సైనిక శాసనమును రద్దుజేయుట (3) ఈజిప్టు విదేశాంగ శాఖను దేశీయులవశము జేయుట చట్టసమృద్ధిమగు పార్లమెంటును ఆహ్వానించుట మొదలగునవి.

బ్రిటిషు హక్కులను సంరక్షించు విషయము పరస్పరము సర్వప్రదించుకొని తరువాత నిర్ణయించు కొందురు. క్రమక్రమ ముగా నధికారము నంతయు దేశీయులవశ మొనర్చి బ్రిటిషు యుద్యోగులను తగ్గింపవలయు నని వాతనుకొనుచుండిరి.

భారతదేశము - పార్లమెంటు

ఆదాయవ్యయపట్టికపై సభికారము

ఫిబ్రవరి 15:- ఇటీవలభారత ఆదాయవ్యయపట్టికపై భారత శాసన సభవారికి ౫ల అధికారమును గురించి ఆసభవారు గావించిన తీర్మానమునుగురించి ౨5 సి. ఏటాగారు ప్రశ్నిం పగా మాంటాగూగారిట్లు సమాధానము చెప్పిరి:- ఏచట్టము ప్రకారము భారత శాసన సభవారి ఆ తీర్మానము నమలలో వెట్టుటకు గవర్నరు జెనరలుగారి కధికారముగలదని దెలిపిరి. ఆచట్టనిబంధనలనుగురించి న్యాయశాస్త్రవేత్తలతో నాలోచించు చుంటి. ఈ విషయమై నేనిప్పుడి దమిద్రువచి దెలుపలేను. ఏది ఎట్లున్నను ఈతీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు రమలలో పెట్టి తీరవలెనను నియమములేదు.

వి. సి. ఎన్. పింఛనులు

కామన్సుసభయందు ౨6 జాయిన్సును హిట్సుగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు మాంటాగూగారిట్లునుడివిరి. భారతప్రభు త్వమువారికి కొన్ని జాయిలును పంపితిమి. అవి ఫిబ్రవరిమాసంత మునకు ప్రభుత్వమువారికిజేరు. భారత సివిలుసర్వీసుయుద్యో గులు తమ పింఛనులను గురించి పడుచున్న ఆదుర్దా ఆజాయిల వలన తీరగలదు.

ఈజిప్టు భావిస్థితి

ఈజిప్టునందు బ్రిటిషువారసంభింపకల్గింపిసినవిషయమై అల్లెన్ని, కర్జెను ప్రభువులకును లాయడుబార్గారికిని సమాధానము కుదిరెను.

ఫిబ్రవరి 15 అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానము హేగుపట్టణ మున ప్రారంభింపబడినది. న్యాయాధీశులు విశ్వవస్త్రాలంకృతు లై తమపదవుల సభివసించిరి.

జర్మనీ ప్రభుత్వమువారు కేన్న సమావేశతీర్మానము ననుసరించి నవ్వపరిహారముల నాల్గవాయికా మొత్తము గు 810 లక్షల బంగారు మార్కులను ఇచ్చివేసిరి.

రోమియో యను నొక కలకత్తానుండి బోస్టునునకు జనుచుండ నొకయం ద్విప్రమాదము సంభవించెను. ఈ నొక లండనునకు వచ్చెను. అన్ని నాశ్వివేయుటకు ప్రయత్నము తొనర్చబడినది.

శ్రీశంకరరావుదాసుగారి పతకవార్షికోత్సవము ఉమ్మి డిరామయ్యగురుస్వామిశెట్టిగార్ల యాశిష్యామన జరుగును.

మహాత్మా సోమవారము

శనివారము మధ్యాహ్నము ఫలకారాంతము సుదానము
కాననసభ గా. సర్. పి. రాజగోపాలాచార్యులు గారి ఆధ్వర్యము
శ్రీమం సమావేశమయ్యెను.

1894 మదరాసు జమీందారీ గ్రామోద్యోగముల చట్టము 1895 మంశపారంపర్యపు గ్రామోద్యోగముల చట్టములను సవరించుట కొకటి.

ఈ చట్టము ప్రవేశపెట్టుచు గా. భాను బహదూరు మహాత్మా మహిబుల్లా సాహెబు గారి కిట్లు ప్రసంగించిరి. "కాననోల్లంఘనోద్యమమును ప్రతిఘటించుట కీ చట్టము తయారుచేయబడినది. గ్రామోద్యోగములు స్వయంశాసనములు గాని, ఇతరుల ప్రోద్బలములవలనగాని ఈ ఉద్యమము నకు గడంగిరి. ఆంధ్రదేశమునందు వచ్చిన సభ్యులు గుర్తింపగలరు. గ్రామోద్యోగములందరు తమపదవులకు రాజీనామాలు నిచ్చుకొనవలసివదని సభలు చేయుచు, తీర్మానము లంగీకరించుచుండెను. ఈ తీర్మానములను, కథలను జూచి ఎవ్వరైన మోసపోయి రాజీనామాపెట్టగానే, వారిచర్యను ప్రతిఘటించి వారిని అభినందించుటకు ఇతరులు సభలను చేయుచుండిరి. కొన్ని గ్రామములలో ఈ గ్రామోద్యోగములే ఈ ఉద్యమమును మోయుటగాను న్నారట. కరణముచూచు గ్రామములో ఎదురుమాటయుండదు. అతడు తలచినచో, గ్రామమునకు మంచి చేయవచ్చును, చెలువుచేయవచ్చును. ఈ గ్రామోద్యోగములనేవలన రాజీనామలు నిచ్చిన తర్వాత మే వచ్చులని రాకరణోద్యమము నకు నులభ్యమౌచుచున్నది. గ్రామోద్యోగములు లేకుంటే పన్నులు కనుక చేయుట అసాధ్యమైనవని ఇతరులు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడరాదని వీరు ఎదిరింపజేసిరి. వీరి ముగ్ధులను అణచినేయుట కీ చట్టములు చేరినవి.

మంశపారంపర్యపు హక్కును గురించి భిన్నాభిప్రాయములు లుండవచ్చును. ప్రభుత్వోద్యోగములందుండి, ప్రభుత్వమును నాశనము చేయుటకు యత్నించుచున్న ఉద్యమములలో పాల్గొనుచున్న గ్రామోద్యోగుల మంశపారంపర్యపు హక్కును తీసివేయుట న్యాయముగాదా? 1892 లో రివిన్యూబోర్డువారు మంశపారంపర్యపు హక్కుల ప్రయోజకత్వమును గురించి సంతకించిరి. భారత ప్రభుత్వమువారుగూడ కొంతవరకు యుభక్త్యమును గనుబడిచిరి. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు మాత్రము అప్పుడు గట్టిపట్టు పట్టిరి.

కృష్ణ, గుంటూరు, గోదావరీమండలములలో గడచిన మూడునాలుగు మాసములలో వరుసపెట్టి ఆనేకమంది గ్రామోద్యోగులు తమ పదవులకు రాజీనామాలు నిచ్చిరి. వీరు ఇంతటితో ఊరకుండక, రాజభక్తిగల పాతలను భయపెట్టుచు, దెబరించు సాగిరి. 1895 మంశపారంపర్యపు గ్రామోద్యోగముల చట్టము 7వ క్షేత్ర ప్రకారము గ్రామోద్యోగులందరైన యమృతర్థముగా నుండెనను, పనిని అలక్ష్యము చేసినను, పనిచేయుటకు శక్తిపాత్రులైనను లేకున్నను కలెక్టరుతనని కాశ్యతముగ తీసివేయవచ్చును. ఇప్పుడుకూడ కరణాలు మున్నగు వారు రాజీనామాద్యములలో పాల్గొని ప్రభుత్వమునకు శత్రుపక్షము వహించియున్న కలెక్టరులు వారింకపారంపర్యపు హక్కులను తొలగించి, వారిని కాశ్యతముగ తీసివేయవచ్చునని ఈ చట్టములలో గలదు. ఇతని బంధువులలో నెవ్వరైనా పనికి తగియిందే, రాజభక్తి పరుడైయున్నచో, కలెక్టరు తనని నియమించవచ్చును. ప్రభుత్వవిశాసనమునకు యత్నించుచున్న ఉద్యమములలో పాల్గొనుట వలన ఫలిత మిదియని వారు గ్రహించవలెను. రాజభక్తిపరులు ఈ చట్టమును జూచి భయపడవలెకాదు.

గా. సర్. లయనల్ డేవిడ్ గారి ఉపపాదన నామోసింది.

పన్నుల నిరాకరణోద్యమములలోగాని, సహాయనిరాకరణోద్యమములలోగాని పాల్గొనుచున్న కరణాలను తీసివేయుట ఈ చట్టములకు ప్రధానోద్దేశ్యమని ఎవ్వరు స్పష్టికరించవలెను. ఈ చట్టములకారము కలెక్టరు సర్వాధికారియగును. ఉద్యమములలో పాల్గొని అతని కొడుకునకు గాని ఇతర కరణాలకు పుత్రునకుగాని ఆనవురి నేల ఇతరులకు మంశపారంపర్యపు హక్కును ఏల తీసివేయలేక నాకు బోధపడలేదు. పబ్లిసిటీ బ్యూరోవారి ప్రకటనముల ప్రకారము వీరిలో ననేకులు తమ రాజీనామాలు సుపసంహరించుకొనుచున్నారట. ఇట్టి సందర్భములలో ఈ చట్టము ఎందుకు అని పి. శివరావుగారు ప్రశ్నించిరి.

రివిన్యూ డివిజన్ సవరణచట్టము ప్రయోగించుటకు ముందు చుండగల తెలుగు, స్థానికులు, జాతిగణములలో ప్రకటించుట కొంత ఉత్తమమనియు, ఈ చట్టములో ఆంతరముతముకూడ లేదనియు, శీతములను మోచివేయవలెనని మంశపారంపర్యపు హక్కును తీసివేయుట విశాసకరమనియు చెప్పిరి. రంగనాథు మొదలైనవారు ప్రతిపూలక వహించిరి.

గ్రామోద్యోగులు సహాయనిరాకరణోద్యమములలో పాల్గొలుచుకుంటుండే చుంటుంటున్న ఈ చట్టము ఉద్దేశించబడినదనియు, అధికసంఖ్యాకులు ఈ చట్టమును అంగీకరించవలసివదిరా, బి.టి. బాలాజీరావు వాయువుగాను చెప్పిరి.

రివిన్యూవారులు చేయుతరుణమున గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాలు నిచ్చుట న్యాయముగాదుగాని ఈ చట్టము అత్యవసరమైనది యే. ఎ. వి. సోమసుందరంపిల్ల గారు చెప్పిరి.

గ్రామోద్యోగులు తమతమ గ్రామములలో విశేషము పలుకుబడిగలవారు పంజాబుమొగ్ధులలోగలవారు కాంగ్రెసు ఉద్యమమునకు విధేయత జూపవలెను. అత్యంతముగ వారికి వేరేమార్గము లేదని వీరు రాజీనామాలు నిచ్చినప్పుడు, గ్రామములందట వీరి మోసపోయియున్నందున, ఇట్టి దుర్మార్గులు నాపుటకు అతని మంశపారంపర్యపు హక్కును తీసివేయుట నుత్తమమార్గము. ఇట్లుచేసినవానిని ఇతరులందరు తేలి పుష్కలములతో నలంకరించి, ఊరేగింపులు. అతడు పరాక్రమశాలియగును. ఇతడు పన్నుల నేగి పెట్టి నప్పుడు కలెక్టరు పన్నుల నిచ్చుటకు ప్రైవేటునుకా? వారు రాజభక్తిపరులుగా నుండవచ్చును గాని, ప్రైవేటునుండదు. అని పి. ఎ. రాజులు నాయకులుగాను చెప్పిరి.

రివిన్యూ డివిజన్ చట్టములలో ఇది తాత్కాలికపరిష్కారములకు తగినట్లు ప్రయోగించవలెనని గాని కాశ్యతయు నుండరాదనియు రా. బి. జి. సుబ్బురెడ్డిగారు చెప్పిరి. మండలాధికారులకు సుభూష్టస్థానంధ్యము, సర్వాధికారము నిచ్చినేయుట అక్షేపణీయమనియు, చిట్టయొక్క యభ్యంతరమును స్పష్టముగా ప్రకటించుట ఉత్తమమార్గమనియు రా. బి. జి. యం. నాసింహాచార్యులు గారు పలికిరి. ఇప్పుడే నేకులు భిన్నరాజీనామాలు రద్దుపరచుకొనుచున్నా కనినా, తొందరపడకుండ ఈ చట్టమును గురించి మార్చిగా నాలోచించవచ్చుననియు, ప్రాతవాకికి మంశపారంపర్యపు హక్కులను తీసివేసినయెడల క్రొత్తవారు గ్రామములలో నులభ్యము లేకుండుననియు నిర్ణయించు జలచరియు. గోపాలకృష్ణయ్య గారభిప్రాయపడిరి. ఈ చట్టము కాశ్యత చట్టముగా చేయుట తమ కిష్టము లేదనియు, మంశపారంపర్యపు హక్కులను తీసివేయరాదని కొందరు గ్రామోద్యోగులు రివిన్యూ సభ్యుని సందర్శింప నుద్దేశించుచున్నారనియు బి. బి. మోరల్ రామచంద్రరావు పంతులుగారు పలుకగా, వారు రాజభక్తి పరులని గా. భానుబహదూరు మహాత్మా మహిబుల్లా సాహెబుగారు గొణిగిరి. ఈ చట్టము వారిరాజభక్తిని పాట్రొలవచ్చునని రామచంద్రరావుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

బి. తనిక్కాచలం చెట్టి గారు చిట్టయొక్క మూలములను సంగీకరించిరి. ఈ చట్టము తాత్కాలికముగ ప్రయోగించవలెననియు గాని కాశ్యతయు చట్టముతో జేర్చరాదు. రాష్ట్రములో సహాయనిరాకరణములు గలవు గన ప్రభుత్వము వారికి ప్రతిపూవునకు తోడ్పడవలెను. రాజుగారి సమ్మతితో అధికార పదవుల నలంకరించుట సాధ్యమగును యే. ఎ. కలెక్టరు గాని ఈ మంశపారంపర్యపు హక్కు ననుభవించు ఉద్యోగులకు కాశ్యతములేము అనువర్తింపదు. రాజ్యాంగవిశాసమునకు ప్రయత్నించుచున్న ఉద్యమములలో వీరు పాల్గొనుచున్నప్పుడు, వారి దుష్కృత్యముల పాపపతితములు వారి బిడ్డలకును, బిడ్డల బిడ్డలకును ఏడు మంశముల వక్షను తగులుట చేయుటకు ప్రభుత్వమువారికి అధికారముండవలెక. రాజీనామాద్యములలో కుట్రచేయు గొట్టగనే ఎడమచేంపను చూపుచు అనునియమమును సంగీరింపరాదు. "పంటికిబయలు పట్టు - లేదా - కీత్తువు ఒకపట్టును ఊదగొట్టియెడల ఆనేకపండ్లను ఊడగొట్టు" మను నియమము ననుసరించి ప్రవర్తించవలెను.

బి. వందనంగారు ఈ చట్టములకారములను కనీశిగృహముకు ప్రభుత్వమువారు తయారుచేయలేదు. గ్రామోద్యోగులకు తనకుటుంబమునకు ప్రభుత్వమునకు గల విధ్యుక్తసర్వస్వకాణమును గురించి నిర్ణయించుట కీ చట్టము తగినట్లు. దుర్మార్గులనువలగలుగు సహాయములను అత్యంతముగ అతడు రాజీనామా నిచ్చినయెడల, అతడు తాను చేసినవానికి అనుభవించవలెను. తండ్రి కృత్యము తన బిడ్డలు కష్టపడవలసివచ్చుట సహజమనిరి.

అవసరమగు మార్పులను సెలెక్టు కమిటీవారు చేయుదుని చెప్పి, రివిన్యూసభ్యులు ఈ క్రిందివానిని సెలెక్టు కమిటీసభ్యులుగా చేర్చునను 1. గా. కాచిమాన్ గారు బి. సి. యస్. 2. అస్మోకేటు - జనరల్ డి. బి. మోరల్ రామచంద్రరావు గారు 4. డే. కాచార్యులు గారు 5. పి. ఎ. రాజులు నాయకులు గారు 6. క. రామలింగా రెడ్డిగారు 7. రాష్ట్ర సర్వే మొదలైనవారు 8. గా. భాను బహదూరు మహాత్మా మహిబుల్లా సాహెబుగారు.

ఈ ఉపపాదన అంగీకరించబడెను.

1919 మదరాసు సగరపాలక చట్టమును

సవరించుట కొకటి.

సెలెక్టు కమిటీవారి నివేదికలో కొన్ని చదువులు, వాక్యములు మార్చవలసినదని గా. సర్. లయనల్ డేవిడ్ గారు పాపజూసింది. ఇందులో ఒక సవరణను గురించి సభ్యులలో భేదాభిప్రాయముండెనుగాన చిట్టము తిరిగి సెలెక్టు కమిటీకి పంపకలసినదనియు, అంతకును చర్చి నాపిపెట్టవలసినదనియు స్థానికస్థుల పాలనాసంస్కృతి ఉపపాదించెను ఈ ఉపపాదన అంగీకరించబడెను.

మార్చిసమావేశము.

మార్చిసమావేశపు వివరములను గురించి అధ్యక్షుడు చిట్టము చెప్పిరి. "4 వ తేదీన ఆయన్యయ్యతమును ప్రవేశపెట్టబడును. 6, 7, 8 వ తేదీన చర్చ సెలెక్టు కమిటీలకు పంపబడిన చిట్టమును గురించి చర్చించుటకు సభ 13 వ తేదీన సమావేశమై, అవసరమైనచో 14-15 వ తేదీల కూడ చర్చించును 17 వ తేదీనుండి 27 వ తేదీవరకు గ్రాంటులపై వోటు వేకొ. బడును."

గ్రాంటు వివరములను కనగన్న పిమ్మట సెలెక్టు కమిటీవారి నివేదికలను గురించి చర్చించవచ్చునని అధిక సభ్యులు వాదనాముచేసెను. ఈ ఏడాదు ప్రకారము అట్లు చేయుటకు కలనుపడదని పి. బి. మోరల్ రామచంద్రరావుగారు ప్రశ్నించగా, ఎవ్వరు ప్రభువుగా చిట్టము ఏర్పరచిరి. ఈ ఏడాదును మార్చుటకు తమ కధికారములేదని అధ్యక్షులు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. అంతట సభ ముగిసెను. తిరిగి మార్చి 4 వ తేదీన సమావేశమగును

మాచిక్లాన్ చిట్ట వాడు.

గుర్రానాలెరుగు దాడి.

మాచిక్లాన్ చిట్ట వాని ఎడమచేయ గుర్రానాలెరుగుల దుండములవలన తేగింది. ఈ మట్టువాని పట్టుమును నిన్నటి స్వరాజ్య పత్రిక ప్రకటించెను.

కేరళ రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి యగు కే. పి. కేశవమీనన్ గారిట్లు వ్రాసిరి: ఆంధ్రరాష్ట్రము స్వయంశాసన చింతకాసారాంతమిది:—కుట్టువాడు తనకల్లితోను, అన్నతోను ఇంటిలో కూర్చొని యుండెను. గుర్రాలు ఇంటితలుపు ద్వారా గొట్టి లోపలకు ప్రవేశించిరి. కల్లి సందుదారిక నెత్తెను. అన్నను తీసికొని వెళ్లిరి. కుట్టువానిని మెట్టు మీదకుండి యాడ్చి నానియెడమచేతని కోసివేసి మెడమీద ఎడమకాశివీర, వీపువీర, యూదుగాయములయ్యెను. అతనిని గమనించువాడు లేక అక్కడ పడియుండెను. కాని తనవార దయామయుడగు నొకన్నెడు జేచ్చుటకుచ్చి అతనిని వైశ్యాలయమునకు గొనిపోయెను. గాయములన్నియు మాని అతడు కల్లితోటచేసెను. ఈ ఛాయాపటము కల్లితోటలో తీయబడెను. కేశవమీనన్ గారు స్వరాజ్యపత్రిక కిటులు తెలిపివ్రాసినవి.

"క్రిమిలి సోషలిస్టు దేవిగారి గూర్కోపణ వాస్తవము ఆయాకోపణను రుజువుచేయుచు నేనే యొక ప్రకటనను పత్రికలకు బంపుచున్నాను."

19-2-21 తేదీన ప్రాద్దుటూరు స్థానము రు 175 లను అంగారానిధికి గాను మొదటి వసూలుగా పొందెయిలోని సెంట్రల్ భిలాఫో కమిటీవారికి పంపిరి.

శ్రీశ్రీ శుభములలో గొప్ప భూస్వాములును, స్వాగత్య గురును, దేశభిక్షువులను, కలకత్తాలో పట్టపక్ష చదువుచు గాంధీమహాత్ముని పిలుపు సంగీకరించిన రామారావు కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి శ్రీమూత సెంట్రల్ మార్కెటారాణు పంతులుగారు 25 వ యేట అకాలచరణము నొందిరి ఒకరు వ్రాయుచున్నాడు.

వీరూ సోషలిస్టు కాభ్యోద్యోగులు తమ కష్టసుఖములను రాజభినిధిగారికి తెలుపుటకు రాయబారులను పంప నిశ్చయించుకొనిరి. ఈ విషయమై ఆలోచించుటకు 19 వ తేదీ ఉద్యోగులు పాట్నూలో సమావేశమయ్యెదరు.

వృత్తాంతలేఖలు

కాకినాడ

స్వకీయ విలేఖరుడు

ఫిబ్రవరి, 17:—కాకినాడ తాలూకా కౌన్సిలు కార్యదర్శియ, 18 మాసములనుండి నిద్రాహీనులు తేకుండ విశేషముగ కృషిచేసి పొలుపడినటువంటిని నాయకుడైన శ్రీయుతి మండపాళ రంగయ్యవారుగారి కేసునిచారణ యాజ్ఞాపూర్వీయమైనది. 108 వ సెక్షను(కింద 1000 లకు ఒక బామిసప్తమును 1000.00 2 బామిసప్తమును మించినదక్షతైయివ్వవలెననియు, లేక ఒక సంవత్సరము కఠినశ్రమ అనుభవించువలెననియు శిక్షామేజిస్ట్రేటు శిక్ష 4 సం॥ లకు తీర్పుచేసెను. దేశభిమానియగు నాయకుడు తన తప్పు ఏమియు లేదని రాజద్రోహము తన ఉపన్యాసముల వలన కలుగలేదని ఉద్వేగప్రతినిధులవలననే కలుగుచున్నదనియు చెప్పి బామిసప్తమును వివక్షనైనది. అంతట శ్రీ కృష్ణజన్మస్థానమునకు ఆయనను గొంపోయిరి.

కాళహస్తి

(ఒక విలేఖరునివద్దనుండి)

ఫిబ్రవరి 17:—ఈనెల 15 తేది కాళహస్తి పురమున హైస్కూలులోని స్కూల్ పైను విద్యార్థులందరూ పాఠశాలకుబోరెరి. వీరికి ఆదివారం శిక్షణ పలికినది. వారాదివారమున కొంతవంటసానుగ్రులు వెంటతీసికొని సమీపమునందు, పర్యటించుట వల్ల శిక్షణ పలికినది వారియుద్దేశ్యమునకు సందియము లేదు. బాలులందరిలో బోన్సాలి 5 గురు విద్యార్థులు మాత్రం స్కూలుకు బోయి, వీరికి ఆదివారం శిక్షణ పలికినది జరుగలేదు. హెడ్ మాస్టరుతోటి ఉపాధ్యాయులును తక్కిన బాలురు రానికారణముగ రిపోర్టెరి. ఆదివారంతయును శిక్షణ బాలురు తిరిగివున్నందున వచ్చెదనని తలచుచుండి గాని, వారట్లు రావైరి. సురుశించి స్కూలువారు బాలుర తల్లిదండ్రులకు నోటీసులు పంపిరి. అందు 18 తేది శనివారం 10 గంటలకు బాలురు మరల జరుగబోవు శిక్షణ పలికినది తప్పక హాజరు కావలెననియు లేకున్న వారిపేరులు పొల్లునుండి తీసివేయబడగలగి ఖండితముగా వ్రాయబడియుండెను. బాలురతల్లిదండ్రులు వాని పలుచోట్లనుండి వెతుకుచున్నారని గాని, వాళ్లుచోటు యింకను రూపకం తెలిసినదికాదు. వారెప్పుడు వచ్చునదియు తెలిసినదిగాదు.

కర్నూలు

(స్వకీయ విలేఖరుడు)

ఫిబ్రవరి 16:—1888 సం॥ము ప్రభాసమానేశ కాసము సహా అసహాయోద్యమ నిర్వహణకు వియోగపడుచున్నది. ఈ సులభోపాయము ఇంక ప్రాంతములోను, యజ్ఞోగస్థలకు లోచితము. కర్నూలు మునిసిపల్ ఛేంబర్ గారను సలు మేజిస్ట్రేటుగారును ఈ సూత్ర నిర్వహణను మార్గదర్శకులు. ఈ గ్రామమున కొందరు అసహాయవాదులు బాలియ పాఠశాలాధికారులూ బాలియతాళి వృద్ధిగాను, చిన్న నాటకములు, ప్రహసనములు పురాణములు ప్రదర్శించు నట్లు నుద్దేశించి ఈ నెల 11 తేదిన ఛేంబర్ మేజిస్ట్రేటారావు గారిచే రచింపబడిన సుదీర్ఘమున నాటకమున ప్రదర్శించిరి. మరునాటి ప్రభాసమానేశ కాసములోని 3 వ స్థానము ప్రకారం మునిసిపల్ ఛేంబర్ గారి యుత్తరవు లేనిదే నాటకములు సుదీర్ఘపాఠశాలాధికారులూ ప్రదర్శించగూడదని ఆ పాఠశాల హెడ్ మాస్టరుగారికి, ఛేంబరుగారు ఆ భవనము యొక్క స్వంతదారులయిన పోలిమేక సీతమ్మగారికి సహా మేజిస్ట్రేటుగారును నోటీసులు జారీచేయించిరి. ఆలాగాను ఛేంబర్ మేజిస్ట్రేటారావుగారి యింటిలోనే ప్రదర్శనములు జరుగుచున్నది. ప్రజలు అమిత యుత్సాహముతో వచ్చుచున్నారు. గాని, ఫలము చాలించున అనేకమంది నిలుచుటకై తావు లేక వెనుకకు పోవలసివచ్చుచున్నది.

ఆకాసములోని 3 వ స్థానములో 200 చదపు అక్షరగులకు మించి విస్తీర్ణముగల ఏ ప్రదేశమును గాని మునిసిపల్ ఛేంబర్ గారి లైసెన్సు లేనిదే, ప్రజలు సహానేక సులభముగాని, పదర్శనములకు గాని వియోగించగూడదని, యున్నది. ఈ ప్రదర్శనములకు 200 మంది వెద్ద ననుభవము మాత్రము

యువరాజు పర్యటనము

ధీర్ఘి, ఫిబ్రవరి 17:—ఈ మధ్యాహ్నము యువరాజు గారు కిరీటము కళాశాలకు శంఖు స్థాపనచేసిరి. యువరాజు, రాజగ్రామిని, కమాండరు ఇన్స్పెక్టరు జైన్యముల పరీక్షించి, వెనుక రాజగ్రామిని యువరాజును శంఖు స్థాపనచేయుట కొరకునించెను. యువరాజు పునాది పొగుగ వేయబడినది ప్రకటించి యిల్లుపర్యవీనించెను.

కొంతకాలము భారతదేశమున కమాండరుగ పనిచేసి తుదకు క్షేత్ర మాన్యున కిరీటము ప్రభువు జ్ఞాపకార్థము కళాశాల నిర్వహించుచున్నది. కడచిన యుద్ధములో ప్రాన్యరంగమున భారతీయులతో కలిసి పోరు చేసిన నాకీ కళాశాలకు శంఖు స్థాపనముచేయుటకు చాల సంతోషముగ నున్నది. వీలనయి కళాశాలకు సేనానాయకులకు విద్య గరపబడును. సేనానాయకు లిటు చాలమంది తయారు కాగలరు.

కిరీటము ప్రభువుచేత ప్రపంచవిజయము. ఈజిప్టులోను, దక్షిణాఫ్రికాలో నాయనతోంది విజయమునకు పట్టుధల్తో పనిచేసి యుండుటయే కారణము. వెంటనే యీ దేశమునకు కమాండరుగ నియమింపబడెను. ఈయన్నత ఉదవిని 7 సం॥ తర్జుమలాయన యలంకరించి యూరపు యుద్ధములో ఘనత సహించిన నైన్యముల తయారుచేసెను. మన సామ్రాజ్యమునకు రాజుని కిష్టములు గలనిందుట మొట్టమొత్తం ఆయనచేసెను కొంతమంది యుద్ధము కొద్దిసేలలతోను కొన్ని సేలసైన్యముతోను జుగియునని యెంచుకొని ఆయనమాత్రము కొన్ని వత్సరములు పట్టుననినను ఆక్షలతో సైన్యములు గావని యుండుననియు గ్రహించెను. విశ్వములకు పరులగుట్టబడిన “హంపమై” యాడలో ఆయన మృతినొంది సమద్రాంతర్భాగమున శాంతిని పొందెను. ఇట్టివిజయచరిత్ర యున్నతదశలోనికి రావెందు ప్రతివాకి కని యుత్సాహము కలిగింపక మానకు. విజయము కష్టపడిన గాని రాదని ఆశించుట బోధింపగలదు. ఇందుక ప్రథమమున విద్య యశనము, అట్టి విద్య గలపుట కీకళాశాలనుంచి పనియగలదు. ఇట్టి కళాశాల కిరీటము ప్రభువుచేత బరగుట యశస్వినము.

యువరాజు కార్యము గావించినందుకు రాజగ్రామ ప్రభువు వందనము లర్పించెను. 12-15 గంటలకు సమాప్తి కాగా యువరాజు రాజగ్రామకు బయలుదేరెను. వారిలో పంచములు గుంపులుగూడిరి. వాట అభిలభితరవాహులు సమావేశమునకు వచ్చిరి. వీరినిమాది యువరాజుగారి హెటాదారాగగ జి.ఎల్. గానోగారు స్వాగతము చదివెరి. యువరాజు వందనము లర్పించెను. “యువరాజుకుజై” అని ధ్వనులు చెలంగ బండి తిరిగి పయనమై పోయెను.

ఈసాయంకాలము యువరాజు కొంతసేపు పోలోఆడి, పోలోపంచెములు చూచెను.

సంస్థానాధీశుల విజయము

సంస్థానాధీశులు 18 వ తేది రాత్రి ధీర్ఘి మొయిడన్నపాట లులో యువరాజుగారి కొక గొప్పవింతగలిగి. సంస్థానాధీశులు, ఉన్నత ప్రభుత్వోన్యాయులు, పురప్రముఖులు దాదాపు 250 మంది విజయము వచ్చిరి.

యువరాజు నింధియగారు (గ్యాల్వియట్) యువరాజు నకు స్వాగత మొసంగుచు సంస్థానాధీశులకు స్వాగతమునిపట్ల గల సంప్రదారాజు క్షేత్ర ప్రకటించిరి.

యువరాజు గారిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి:—

“మిమ్ములకు కలిసికొని భాగ్యము కలిగినందులకు మిగుల సంతోషించుచున్నాను. గృహధిశేషుడైన కొన్ని రాష్ట్రములందు పర్యటన మొనర్ప లేనందులకు చింతిల్లు గున్నాను. ఈపర్యటనములన మీ కష్టములును కొంత తెలిసికొంటిని. అన్యోత్తమై ప్రేమ సమహృదయము ననిన ఒండొరులు తమ కష్టములును తెలియద మకొనరలేదు. మీరు యుద్ధసమయమున

అహోపత్తిలకు పంపబడినవి. వారు తప్ప ఇతరులు వచ్చుటకు పిలువెను. ఇట్టి సందర్భములో లై సెన్సు పొంద వలసిన అభ్యర్థిలేదు. ఛేంబర్ గారును, సహా మేజిస్ట్రేటుగారును, ఏదీ మంది యొకను సరే ఒక భవనములో సమావేశమయిన, అట్టిభవనమునకు లై సెన్సు పొంద వలెని యుద్దేశించుచున్నాను. అది సమయము వలన ఇకగూడ మునిసి పాలిటీలకు, ఇదియొక నూతన రాజు మాగ్నిమును సమావారు చూపియున్నారు. ఇక, అన్ని మునిసిపాలిటీలలోను, వెండ్లిండ్లకు, పాటక చ్చేరీలకు, కాలక్షేపములకును లై సెన్సు క్షేత్ర మనము చేయవచ్చును.

సామ్రాజ్యమునకు గావించిన సహాయ మొన్నటికిని మరచదగనిది కాదు. మీరు నాకొసంగిన స్వాగతమును నే నెన్నడును మరచను, మీ రాజుక్షేత్ర సాగ్రభ్యమునకు తెలిపెదను”

19 వ తేది ఉదయం మిలిటరీ పరేడు సర్వీసు 287 ను. రీడింగు ప్రభు దంపతులు, రాజగ్రామ ప్రభువు మరి ఇతర ప్రముఖులు సర్వీసునకు వచ్చియుండిరి.

నిన్ను జాతుల పక్షమున అభిలభితర నిన్ను జాతుల మహాసభ అన్యతలకు గవాయిగారు యువరాజునకు స్వాగత మొసంగిరి. యువరాజుగారు ఉచిత విధమున వారి స్వాగతము నంగీకరించి నిన్ను జాత్యాభివృద్ధి కోరుతు: ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

సందర్శనములు.

సర్ విలియంవి స్పెంటు, సర్ మహమ్మదుసాబీ, సర్ మాలాము హేయల్ గార్లు 19 వ తేదీన యువరాజుగారిని సందర్శించిరి.

మృతసామ్రాజ్యములో 18 వ తేదీన పూసాలాతిరుగ సమావేశమైరి. దేశమునందు మంచి బలగాఢా రుంపలను పండించుట అవసరమనియు ఆడుకొరకు మంచి సుంపలను నేకరించుట ముఖ్యమని తీర్మానింపబడెను.

కేనాలివాలు

ఆంధ్రసోదరుడు, పపంచములో మహాత్ముడు బోధించిన తత్వము ఇంతవరకును బోధకాక వైన పురావారించిన ఆంధ్ర సోదరుడు దేశమునకు కళంకము తెచ్చునటుల ప్రయత్నము పూని, ప్రస్తుత ఉత్తమమునకు వ్యతిరేకభావముతో అపవాద పూరితమైన వాద్యములు పత్రికలో ప్రచురించి ఏమి ఘనత వహించె. మహాత్ముడు ప్రపంచమును దౌర్జన్యరాహిత్యము చేయగలందులకు కీన తీవ్రోపవాసములు చేయుచున్నను, యి సోదరునివనన్న యింకను కర్గినందుకు ఎంతయు శోచనీయును. యిటువంటిసోదరులు మనపుద్గమమునందు లేకపోవుదురగా.

మెళ్ల చెయ్యి వెంటటప్పయ్యసిద్ధాంతి

శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు

ఫిబ్రవరి 17:—సార్వభౌము డీక్షిణమున శ్రీనివాస శాస్త్రిగారికి దగ్గర మొసగి సంప్రదించిరి.

శాస్త్రిగారు మార్చి మొదటివారమున లండనునుండి బయలుదేరెదరు. వారు పారిసునగరమున జని యచ్చట కొన్ని దినములుండి మార్చి 10 వ తేదీని మార్చెల్లనుండి భారతదేశమునకు ప్రయాణ మగుదురు.

శాస్త్రిగారు-కెన్యాసమస్య

మాటరు విలేఖరు శ్రీనివాస శాస్త్రిగారిని దర్శించి కెన్యా సమస్యను గురించి ప్రశ్నింపగా శాస్త్రిగారిట్లు నుడివెరి:-కెన్యా యందలి భారతీయ సమస్య సాధ్యమైనంత త్వరలో పరిష్కరింపబడును. తూర్పు ఆఫ్రికానుండును మరి ఇతర ప్రదేశములందును భారతీయసమస్య న్యామముగ పరిష్కరింపబడుట మీదనే భారతదేశభావినితి యాధారపడియున్న దనువిషయమును చెర్చిల్లుగారు గమనించినటులేదు. చెర్చిల్లుగారు ఆంగ్లేయల లాభముననే గమనించుచుండిగారి న్యాయములకు ఆంగ్లేయుల లాభములను గమనించుటలేదు. మంత్రినగ్రము వారి విషయమును న్యాయముగా పరిష్కరింతురని ఇంకను ఆశియున్నది కానభారతీయులు వారికి కాసనసభకుం దీయబడిన 4 స్థానములను కాన్యనిర్వాహకసభకుం దీయబడిన ఒక స్థానమును అంగీకరింపవలెనని నేను కోరుచున్నాను. మంత్రినగ్రమువారు దీనిని పరిష్కరించుటకు పూర్వము వారి కనుజ్ఞిత మగు కార్య మెదియును ఒనర్పరాదు.

సంయుక్తరాష్ట్రములు - భారతవిద్యార్థులు

సంయుక్తరాష్ట్రములలోని భారతవిద్యార్థులను గురించి శాస్త్రిగారిట్లు నుడివెరి:- సంయుక్తరాష్ట్రములందు భారత విద్యార్థుల స్థితి చాల కష్టముగ నున్నది. భారతదేశ పరిస్థితులందు నిజమగు మార్పుగలుగగది విదేశములందలి భారత విద్యార్థుల స్థితిని జక్కచేయుట దుర్లభము.

ఆగిరిపల్లిగ్రామమున అసహాయవాదులకు 14 మందిమీదను గొండపల్లి గ్రామమున కల్లులాట్లు తొగొయించిరి పోలీసు వారిచే తేబడిన క్రిమినల్ కేసులో 1 పాఠశాల, లక్ష్మీవారాయణ, 2 శేషపల్లి, సుబ్బారావు, 3 తాడిగడపల్లిపుల్లయ్య, 4 ఆకులబసవయ్య అనువారులు 506 శిక్షకులంద చార్జీచేయబడి 6 మాసములు కఠినశ్రమ నూజింప సహా మేజిస్ట్రేటువల్ల గొల్లపల్లి మకాములో విధింపబడి. 14-2-22 తేది సాయంకాలము పూర్వం జరులో రాజుచంద్ర సెంట్రల్ జైలు కొనిపోబడిరి.

02-9-99

The swasthya Sahaya Pharmacy,
30-2 Harrison Road, Calcutta.

Arsha Ayurvedic Pharmaceutical Stores,
COCANADA

క్యాటలాగు ఉచితము.

శ్రీ శాంతి సుఖం

మంచి ఆశీస్సు.
గడియారము 81
డైయల- 8 రోజుల
కోకిమారు బీ గము.
గంట అరగంట కొ
ట్టును. క్యాటెండరు
కూడవున్నది. అంద
ముగాదిగంపబడినది.
డాప్ అట్టిగను
గలది వెల 20-8-0.
పాపంబులున్న
ప్రశ్నోక్తము. 5 సంవ
త్సరములకు గా
రంటి. ప్రతి గడియార
రము సంపుటకు ము
నుపు ప్రవీక్షించి సంప
బడును.

దర్శనాత్మక సంపుటము.

సమస్తజాతుల హిందువులు, స్త్రీలు, యువకులు, గ్రామకీనువాసులు చదువు టిక్కెటువరకు.
తేలు: గుంచనము - సులభముగా - అమృతతైలి - క్లెజు - డెమ్మి - సుమారు 150 పేజీలు అగును.
వెల రూ. 1 ఒకరూపాయి; మాస్టర్ 1-వ లేడీస్ గా దరఖాస్తులు పంపువాకి రూ. 0-12-0; పోస్టుఖర్చులు వేటు.
కలయినారు: గంధక ర: కళా వెంకట్రామయ్య, బి. ఏ., బి యల్. రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను.

చాయాపటము వేసిన తెలుగుపేపరు, కార్డు, కవరు, పటములు మొదలగునవి అమ్మజానికి యోగ్యతగల వ్యాపారులు కావలెను. నెలకు 50 మొదలు 75 రూపాయల వరకు కష్టము లేకయే సంపాదించవచ్చును. డిపాజిట్ ను 60 లు పంపినచాలును. వివరములకు $\frac{1}{2}$ అణా సాంపు పంపండి.

Pictorial Company, 41, Broadway, Madras.

తలనోవ్వులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది ఇతిర వీధిమైనది. నోవ్వులకు నా
మా అమ్మకొంజనముచే వా నంటి నక్కా లేమున వచ్చియున్నది.

ಸೂಲಭ್ಯ ಕಾಲ 0-10-00 ರವರೆಗೆ

2025-07-06 02:00

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
(2198) 27, చినాబవారుకోడ్లు, మదరాసు.

సోలో వీజర్లు కాక పరిమితి వరకుగా

1921 మం. 2 నవంబరు నెల 3-వ తేదీనో ఆఖర్ల నది.
 ను అందరికిని వంతుమను నీరా లన్నిటిలోను అతిపరప
 ది. మిగుల శ్రేష్ఠమైనది. ధన బ్లూబాక్ 6 గ్రాములు
 4-0, 12 గ్రాములు రు 1-2-0, 66 గ్రాములు రు 4-0-0,
 6 గ్రాములు రు 1-1-0, 12 గ్రాములు రు 2-4-0,
 గ్రాములు రు 2-4-0. పోషణ, ప్యాక్లకు ఖర్చులు చేరు.

Swara j Ink Factory,
173/3 (7) Cornwallis Street, Calcutta.

తామర, గజ్జి చూర్మవ్యాధులు మొదలగు వాటి కిది త్వరలో నిజమైన గుణము నిచ్చును. ఇది సువాసనగల ద్రావకము. గుండెలకు మరకకాదు. బుడి 1-కి రు.

‘ఈ క్షానిక్’ స్త్రీలను సహకారి వంటిది.
అందుచే సిపార్సు చేయబడినది తెలుపు వ్యాధిల
స్త్రీల కది రామబాణము వంటిది.
దీనియొక్క గుణములు ఆత్మదృఢత్వములు.

Kalbadevi Road, Bombay

చర్మముపైన యందు తెల్లవచ్చులు వైపుత వలన గో
దీఁములలో మాయమై పోవును. ఈయోగము ఒకవహాత్మునిచే
శ్రేష్ఠమైన మూలికలచే తయారు చేయబడినది. వచ్చులు
మాసిపోని ఎడల యచ్చిన ధరకంటె రెండింతలు వైకము.
వాపసియ్యబడును. బుడ్డి 1-కి-ధర పీ. పి లో సహా ర్దు రి లు.
ఈ తైరములు అంగభాషలో వాయవలెను.

(14 of) The Aryan Nursery, P O Kamtaul
Darbhanga.

ಗೊಡ್ಡನಾಡು ಜಿಲ್ಲೆ ಕಂಪನಿ,

[illegible]